Ч. 24 (14.856). Львів, четвер 3. лютого 1938. Oplata pocztowa uiszczana gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло“.
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА“ В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Конференція 3-ох великодержав у справі нападу на британський корабель.

У звязку зі сторпедуванням британського кораблю „Ендиміон“ на нині (середа) пополудні скликано конференцію сиґнатарів ніонського договору (Анґлія, Франція, Італія), що мають запевнити безпеку на Середземному Морі. Конференцією проводитиме мін. Іден, а візьмуть у ній участь амб. Корбен і амб. Ґранді, крім того як експерти — представник британської адміралітеції та морські атташе амбасад Італії та Франції.

Кореспондент ПАТ-ої довідується, що та конференція порушить крім того справу бомбардування отвертих міст і цивільного населення в Еспанії.

БРИТІЙСЬКІ КОНТРТОРПЕДОВЦІ ПЛИВУТЬ НА ЕСПАНСЬКІ ВОДИ.

Вчора рано випливли з Ґібральтару на Середземне Море 4 британські контрторпедовці. Вони пливуть мабуть на еспанські води у звязку зі сторпедуванням „Ендиміона“, щоби зловити той підводний човен. Британську середземноморську фльоту скріплять.

НЕ ВИЗНАЮТЬ БЛЬОКАДИ.

Британські кола не приняли б оправдання, що „Ендиміона“ сторпедовано на основі бльокади, бо Анґлія не признала еспанським урядам прав воюючої сторони, до яких належить і право вести бльокаду.

ЧИЙ ЦЕ БУВ ПІДВОДНИЙ ЧОВЕН?

Червона еспанська амбасада в Льондоні дала до преси комунікат, у якому твердить, що еспанська національна фльота взагалі не має підводних човнів. Ґен. Кейпо де Ляно заявив 9. грудня 1937. р., що національний уряд купив 4 підводні човни; барсельонський уряд дивується, що — не зважаючи на постанови про неінтервенцію — національний уряд має змогу закуповувати по кілька воєнних кораблів

Нові протиіталійські заміти еспанського червоного уряду.

Еспанський амбасадор у Льондоні доручив британському урядові ноту, в якій барсельонський уряд твердить, що Італія дала еспанській національній фльоті до диспозиції контрторпедовці „Аквіля“ і „Фалько“, які тепер перейменовано на „Велян Ко-Севта“ і „Велян Ко-Меліла“; так само приділено до еспанської національної фльоти контрторпедовці „Алессандро Поеріо“ і „Ґеліельмо Пете“ та два підводні човни, які тепер називаються „Моля“ і „Сан Хуріо“.

ІТАЛІЯ ЗАПЕРЕЧУЄ.

Італійські міродатні кола заперечують це, як і вістку, немовби „Ендиміона“ сторпедував італійський підводний човен. На ділі всі італійські підводні човни зосереджені тепер на італійських територіяльних водах.

У цій справі мін. Іден розмовляв з амб. Ґрандієм і рівночасно вони торкнулися справи евакуації чужинецьких добровольців з Еспанії.

Фашисти в Мексику готовлять державний переворот?

Мексиканські фашисти, звані „Золотистими сорочками“, як повідомляє льондонська преса, приготовляються до державного перевороту в Мексику та до повалення президента Карденаса. Мексиканський уряд уже давніше розвязав фашистівську партію в Мексику, тому „Золотисті сорочки“ можуть вести свою роботу потайки. До Мексику перепачковують масово зброю з Злучених Держав. У звязку з тим на кордоні Мексику та Злучених Держав прийшло до сутичок. Кажуть, що згинуло в тих сутичках 20 людей.

СССР ліквідує консуляти в Туреччині, Туреччина — в СССР.

У висліді турецько-совітських переговорів рішено, що від 31. березня ц. р. Туреччина скасує консулят в Одесі, Баку, Ерівані та в Ленінкані, СССР — в Ізмірі та Кареї. Від того дня Туреччина матиме консулят лиш у Батумі, СССР — у Царгороді

Японські літаки збомбардували залізницю Кантон—Гонкон.

7 груп японських бомбових літаків, зложених з 41 апаратів, збомбардувало залізничий шлях Кантон—Гонкон; телеґрафічні й телефонічні проводи ушкоджені. Китайські протилетунські батерії відстрілювались, але без успіху.

Дальші сутички з бразилійськими сектантами.

У місцевости Казенова (бразилійський стейт Басія) федеральне військо звело бій із фанатиками зі секти „святого Хозе Льоренсо“. 140 сектантів згинуло в бою, але сам „святий“ утік з кількома прихильниками, між якими є чимало ранених.

Французький уряд стягнув з парляменту пресовий законопроєкт.

На вчорашньому засіданні французького парляменту уряд стягнув на кілька днів з під дискусії законопроект про заборону вивозу за кордон французьких опозиційних видань, мовляв, він ще не дістав інформацій від закордонних столиць.

Опісля парлямент перейшов до дискусії над внеском підвищити посольські дієти на 30 проц.

День у соймі.

Варшава, 1. лютого 1938.

Сьогоднішне засідання сойму викликало у соймових і взагалі у польських політичних колах чимале зацікавлення з огляду на першу точку черги дня, а саме доповняючі вибори до соймової військової комісії, здекомплетованої внаслідок резиґнації шістьох її членів. Причиною цієї демонстрації і то на терені якраз військової комісії було — як загально відомо — те, що більшість військової комісії висказала своє недовіря свому голові, популярній особі в соймі, старенькому ґенералові Желіґовському. Пригадуємо, що це сталося за його промову на пленумі сойму в часі ґенеральної дискусії над буджетовим прелімінарем у грудні м. р., в якій ґен. Желіґовський заявив, що підпорядкування премієра уряду ґенеральному інспекторові збройних сил у часі мира не є передбачене обовязуючою квітневою конституцією і що тому обіжника премієра Складковського на цю тему не можна вважати конституційним актом.

Ця частина промови ґен. Желіґовського викликала тоді ріжні коментарі у польській пресі і в ріжних польських військових і піввійськових орґанізаціях та перенеслась навіть на терен соймової військової комісії, якої більшість — як сказано — станула проти свого предсідника.

Сподівання на сензації з цього приводу на нинішньому пленарному засіданні сойму завели у цілости. Перед приступленням до полагоди повищої справи маршал Цар зложив заяву, що стоїть на становищі незалежности послів за їх виступи на соймовій трибуні. Про це позитивно рішає конституція, яка постановляє, що посол за свою промову у соймі відповідає тільки перед соймом. Супроти того витягати наслідки за посольські промови на якомунебудь іншому терені, як пленум сойму, стрінуться з якнайдальше йдучою реакцією з його сторони, як маршала сойму. В даному конкретному випадку ухвала військової комісії, що висказала вотум недовіря свому предсідникові послові ґен. Желіґовському, запала зі збереженням усіх реґулямінових формальностей. У такому стані річей голосування на комісії за повищим внеском у справі ґен. Желіґовського маршал мусить признати за справу особистої совісти тих послів і тому приймає до відома резиґнацію 6 послів. При цьому повідомив, що резиґнацію з комісії зголосив теж і ґен. Желіґовський.

Врешті пос. Блонка, член військової комісії, попросив слово і заявив, що і він резиґнує з членства в комісії, що маршал приняв до відома, так, що число уступивших з комісії дійшло до 8. Тоді забрав голос пос. Ганебах, що не належить до Озону, і зголосив внесок, щоб не вести доповняючих виборів і щоб військова комісія замість 25 членів складалась тільки з 17, себто з тих, які не зрезиґнували і тому слід перевести реасумцію попередньої ухвали соймму. Внесок посла Ганебаха приняли, при чому і сам ґен. Желіґовський голосував за ним. В цей спосіб полагоджено компромісово інцидент, що заповідав бурю у соймі. Посли з Виленщини, які всі підлеглюють свого провідни-

ка ген. Желіговського і творять свого роду опозицію до уряду, у дискусії не забирали слова, а тільки посолка Присторова, жінка маршала сенату, мала зголосити виступ з парляментарного кола ОЗОН-у на тлі ріжниць думок у справі ген. Желіговського.

З черги відчитали наголовки кількох урядових законопроєктів, що їх відослано до відповідних комісій. Те саме сталось з цілою низкою посольських законопроєктів, здебільша новелізаційного характеру, як нпр. проєкт кс. д-ра Любельського про новелізацію закону з 1. липня 1926. р. про службові відносини учителів і декрету з 6. березня 1928. про кваліфікації фахових учителів вселюдних шкіл (йде тут про катехитів, від яких у вселюдних школах вимагають окремого фахового іспиту, чого нема у середніх школах). Так само відослали до комісії новелізаційний проєкт пос. Достиха про зміну закону про забезпеку інвалідів.

З урядових законопроєктів — а була їх ціла низка — були проєкти про додаткові кредити на рік 1937/38, про прийняття державним скарбом виплати мешканевого додатку для учителів (це важне для громадських сільських буджетів), про поправу фінансів територіяльної самоуправи і найважніше для селян — проєкт про ґрунтові спільноти без дискусії — бо ніхто з членів уряду не забирав голосу — переслано до відповідних комісій. Останній проєкт зреферуємо окремо у найближчому часі на сторінках „Діла".

Політичне значіння мають зголошені урядом проєкти про самоуправу міста Варшави, про виборчі ординації у містах: Кракі̂в, Львів, Лодзь, Варшава, Познань і Вильно та про відсунення виборів до міських рад в Лодзі і Познані до 1. жовтня 1938. р. На внесок маршала не відослали тих проєктів до істнуючої адміністраційно-самоуправної комісії, але утворили нову окрему комісію з 25 членів виключно для справ міської самоуправи. Зі східногалицьких послів увійшли до неї президент міста д-р Островський і пос. д-р Баран, що буде одиноким українцем у тій комісії.

Зате широку дискусію викликала остання точка денного порядку — полагоджений вже в комісії урядовий проєкт про злуку шкільної самоуправи з територіяльною самоуправою, який обширно зреферовано в „Ділі" з 30. січня ц. р. у статті п. н. „Шкільна політика на нових рейках". Референт цього проєкту пос. Длуґош підніс сам у своєму рефераті, що проєкт закону касує майже у цілости усяку шкільну самоуправу і що важніший і прикріший той факт, що шкільної самоуправи не підпорядковується виборному громадянському чинникові, а хоч би і установам самої територіяльної самоуправи, бо рішальний голос матиме державна адміністрація — політична і шкільна. Вже закон з 23. березня 1933. р. про частинну зміну територіяльної самоуправи фактично скасував цю самоуправу, піддаючи її всецило під невідкличний вплив старости чи воєводи, а теперішній проєкт ще й значно скріплює безапеляційне верховодство державного адміністраційного чинника, даючи йому супроти проєктованих освітніх комісій більшу владу, як має він її супроти територіяльної самоуправи.

В дискусії від УПР забрав слово і пос. д-р Троян, мотивуючи свій внесок, як внесок меншости, щоб членами освітніх комісій (волосних, міських і повітових) з рішальним голосом були теж і відпоручники поодиноких віроісповідань, як це було давніше в Галичині у місцевих і окружних шкільних радах на основі галицьких краєвих законів. Цей внесок був ідентичний з внеском пос. д-ра Зомерштайна, який теж промовляв за його прийняттям. Друга частина внеску пос. д-ра Трояна домагалась того, щоб в освітніх комісіях були представники, вибрані батьківськими кружками, бо вони безпосередньо найбільш заінтересовані у вихованні молоді і в праці освітніх комісій булиб вони дуже корисним і позитивним чинником.

Усі внески меншости, зголошені на адміністраційно-самоуправній комісії, при голосуванні на пленумі сойму перепали, між ними й оба внески пос. д-ра Трояна, за якими голосували тільки члени УПР, жиди та кількох польських послів, а за допущенням до освітніх комісій з рішальним голосом і представників віроісповідань з послів ВУО голосував лише один пос. о. Волков. Ті представники на основі ухваленого в соймі проєкту будуть мати в освітніх комісіях виключно дорадчий голос, і то тоді, як запросить їх предсідник. З поправок комісійної меншости принято тільки поправку пос. д-ра Кшечуновича, що предсідником повітових освітніх комісій буде не староста, але член повітового виділу, ним самим вибраний.

У голосуванні принято проєкт у тексті, устійненому комісією з поправкою пос. Кшечуновича. Проти цілости закону в другому і третьому читанні голосували посли УПР і жиди.

Згадуючи про жидів, слід згадати і про внесок пос. Дудзінського про новелізацію закону з 17. квітня 1936 про ритуальний заріз, що перед двома роками викликав стільки шуму серед жидів не лише у Польщі, але й у цілому світі. Згаданий закон оставив жидам (за винятком західніх воєвідств) означений кожночасно державною політичною адміністрацією контингент худоби, призначеної на ритуальний заріз, творячи при цьому окремі ритуальні ятки. Тепер внесок пос. Дудзінського домагається взагалі скасувати ритуальний заріз і тому треба сподіватись, що викличе він великий спротив серед жидів і гарячу протиакцію з їх боку. Зрештою згаданий внесок є тільки одним з етапів закроєного на широкі розміри і кермованого вшехполяками сучасного протижидівського наступу, що в останніх часах проявлявся головно в пікетуванні жидівських крамниць та у протижидівських бешкетах вшехпольської молоді у високих школах. З цього погляду внесок пос. Дудзінського набере невдовзі ширшого розголосу на польській і жидівській вулиці.

Д-р Степан Баран.

Із думок українця по другому боці океану.

ПОТРЕБА ПОГОДИТИ ПЕРЕСВАРЕНИХ

(Власна кореспонденція з Канади.)

Почався „нормалізаційний" курс на Рідних Землях. Скільки про нього тут не говорили! Самі суперечні видумки, наклепи, навіть лайки. І в цім випадку ніхто про це нічого авторитетного не почув!

Отже висновки!

Рідний Край і еміграція повинні жити ближчим життям. Повинен бути постійний звязок між ними. Це доведе напевно до зрозуміння взаємних потреб.

Важніші центральні установи повинні подбати за окремих референтів для зносин із заокеанськими братами. Їхне завдання — підтримувати духовий звязок і відповідно інформувати американських українців через їх пресу. Вісти з першого джерела більш переконливі, як усякі чутки від сторонніх осіб.

Редакції поважніших органів преси повинні мати спеціяльних кореспондентів і своїх представників по важніших центрах американських українців. Крім цього преса і тут і там повинна обмінюватися цікавішими статтями, а українські письменники й журналісти повинні зрідка-годи прислати дещо оригінального до заокеанської преси. Це певний шлях до оживлення преси і до її популяризації. Може таким способом вдасться збільшити число читачів української старокраєвої преси в Америці, якої тепер обмаль. Зате українська преса з Америки в Рідний Край не піде, бо влада не допустить.

Із політичною акцією справа буде дещо складніша. В Канаді й так тієї „політики" за багато. Тут є preріжні течії — від найправіших до найлівіших. І ніщо інше, тільки „політика" — себто орієнтація на якусь старокраєву політичну групу роздрібнила наші сили. Ось приклад: В одному більшому центрі на Сході Канади є кілька культурно-освітних товариств. Всі вони в засаді проявляють однакову діяльність. Дають вистави, танці, часами спроможуться на якийсь виклад. Тільки одно з них має свій власний будинок, просторий, вигідний, що легко може помістити всіх; на ньому є ще досить великий довг. Колиж біда! — „політичні ідеольоґії" ніяк не можуть звести їх усіх до купи та спільними силами сплатити той довг, а якщо вимагатиме потреба, то й навіть побільшити його. Так ні! — винаймують чужі салі (жидівські!) і ледви заробляють на комірне та ще й дехто зпоміж їх лідерів був би дуже задоволений, якби й той будинок, що його власниками є українці, попав у чужі руки. Та цього мало!

До недавна в одному й тому самому будинку (в жидівському!) містилися два такі „патріотичні" товариства, одне на долині, друге на першому поверсі, платили майже 200 долярів місячно. Ріжниця між ними була хіба тільки та, що, коли одні грали „Грицька", то другі ставили для конкуренції „Стецька".

Таким чином марнується народній гріш і причина цьому — „принципіяльна політика". Таких випадків між українцями в Канаді багато. Ні! такої політики українцям не треба. Якби якась вища сила зявилася тут поміж тими засліпленими „партайменами" та переконала їх, що українці в Канаді України не збудують, що з Канади про долю України рішати не будуть, а вирішить її нарід, що споконвіку живе на Україні — то це булоб чудо, булоб спасення для справи! От тоді повсталиб у Канаді кращі товариства, що маючи кращі засоби і більшу скількість членів, моглиб розвинути кращу працю на культурно-мистецькому полі і та бодай підняли б, надщерблений попередниками, престіж української нації в очах чужинців.

Загальну політику треба лишити Рідному Краєві, а в Канаді і взагалі в Америці — північній і полудневій — створити тільки організаційні осередки, що доцільно кермувалиб допомогою Рідному Краєві та пропагандивною акцією.

Американські українці такої реформи своїми силами не переведуть. До цього треба когось „третього". Тим третім може бути Рідний Край, що міг би дати якогось відповідального впливового діяча, що приїхав би на сей бік океану, і тут простудіювавши відносини на місці, приступив би до замирення пересварених. Є вигляди на успіх такої акції.

Недавно відвідували Канаду професори [illegible]ковський О. та Дорошенко Д., спроваджені сюди організацією Союз Українців-Самостійників. Згадані гості з Европи, обїхавши важніші українські центри в Канаді, у своїх прилюдних виступах політичних питань не торкалися і всюди їх якнайкраще приймали. Вони залишили по собі якнайкращі спомини. До голосу визначних гостей із Европи еміграція прислухується дуже уважно, а ще уважніше вона булаб до гостя із Рідної Землі — визначного громадянського діяча. Чомуб комусь не спробувати цього?

Над людством налягла лиховісна тінь війни, що не лишить у супокою і нашої нації. Еміграція, як це доказує історія інших народів, може відіграти велику ролю, якщо вона буде відповідно приготована. Хтось мусить за цю підготову взятися!

Державні нації мають свої представництва по чужих країнах, представництва, що мають подвійне завдання: заступають інтереси своєї країни і опікуються своїми братами в чужій країні. Таких представництв ми не можемо мати, але всеж Рідний Край не сміє [illegible] еміграції бачити [illegible] і мусить [illegible] її до служби для загально-національної [illegible]. Тоді й допомога еміграції буде [illegible] її участь в національному житті [illegible].

Гр. [illegible]

СВЯТО КРУТ.

ЛЬВІВ — ЖОВКІВСЬКЕ ПЕРЕДМІСТЯ.

Заходом виділу читальні „Просвіти" Жовківської дільниці у Львові відсвятковано 20-літні роковини бою під Крутами. На початку хор під орудою п. Миколи Сидорака відспівав Oмельського „Єднайтесь, діти України". Після того п. Марта Доскочинська виголосила реферат, а по нім на зазив голови читальні п. Юрія Сливки присутні, що вщерть наповнили читальняну салю, вшанували 1-хвилинною мовчанкою память Героїв. У дальшій частині програми хор виконав Я. Ярославенка „На стягах", а дівчата з Т-ва українських робітниць „Будучність" виконали рецитацію-присягу. Ця точка зробила на присутніх велике враження. Ще пісня Ярославенка „Жовто-блакитний прапор" і національний гимн, яким свято закінчилося. Таким чином Жовківське гідно відсвяткувало великі роковини.

По широкому світі.

Японський військовий суд у Шангаю засудив на розстріл 6-ох китайців, які виконали кілька бомбових замахів.

Єгипетський король отворив у будинку каїрської опери міжнародній телекомунікаційний конгрес; крім дипльоматичного корпусу було приявних 600 делегатів від 62-х держав.

Большевики не приняли у Владивостоці вантажу пачок, що їх привіз японський корабель „Сіберіямару".

Мадярський регент Горті виїде до Польщі у пятницю 4. п. м. зі сином, мін. Канією та кількома достойниками.

З церковно-православних справ.

Варшава, 30. січня.

НОВА ІНТЕРВЕНЦІЯ МИТРОПОЛИТА ДІОНІЗІЯ.

Вища духовна влада Православної Церкви у Варшаві дістала провірені інформації, що магістрат м. Гродна, в порозумінні з місцевою військовою владою, має намір знову виступити з проєктом розбірки православної ґарнізонової церкви св. Олександра. В тій церкві постійно відбуваються богослуження для православного вояцтва м. Гродна.

Як подає офіційний комунікат Православної Митрополії, **Й. Е. митрополит Діонізій інтервеніював у міністра віроісповідань та в міністра військових справ, вказуючи на конечність зберегти названу церкву та на негативні наслідки евентуальної її розбірки".**

Від себе додамо, що справа розбірки православної святині у Гродні мусіла зайти вже далеко, коли ще тиждень тому до Варшави приїздив з наміром інтервенції гродненський православний єпископ Сава, один з найбільше слухняних у відношенні до адміністраційної влади правосл. єрархів.

ВЕЛИКА СЕСІЯ СИНОДАЛЬНОГО МІСІЙНОГО КОМІТЕТУ.

Тло, яке створили для другої сесії Синодального Місійного Комітету нещодавні події у православному світі, — надаю їй специфічно характер у настроях, як і в програмі нарад. Від-

---

ЕДМОН АБУ. 5

ПАРЦЕЛІ НА ПРОДАЖ.

— Але я не хочу, щоб ціла Франція та чужина дефілювали перед моєю донькою.

— Я замкну двері.

— Але-ж треба якоїсь підстави...

— Дуже просто: я буду малювати портрет вашої доньки.

— Ні! Я не можу приняти такого дарунку.

— Ви мені заплатите.

— Я за бідний на такі витрибеньки.

— Мій Боже! не уявляйте собі, що портрет коштує гроші!

— Я вже знаю, за яку ціну ви продаєте свої образи!

— Образи так, але не портрети!

— Між ними нема великої ріжниці!

— Нема великої ріжниці? Пане Ґаяр! Подумайте, що впливає на ціну образу. Фарба? ні. Полотно? ні. Тільки творчість. Образи тільки тому такі дорогі, що дуже мало людей має творчу фантазію. Але при портреті фантазія не потрібна, навіть шкідлива: тут треба тільки зробити копію з оригіналу. Кожний маляр зробить вам портрет за 20 франків з рямою. Через те ми почали малювати композиції. Вийдіть на бульвари і побачите, що скрізь найдете вивішені ціни на портрети. Їх навіть не продають, а роблять з них дарунки... Малий портрет пятьдесят, великий сто франків, без рямок.

— З ціною можна би ще витримати, але що скажуть мої приятелі, коли побачуть у мене портрет моєї доньки від славного Анрі Турнера.

— Ви їм скажете, що Турнер намалював її, коли ви проходили з нею бульваром.

— Отже ви обіцюєте, що під портретом не підпишетеся.

— Обіцюю все, що хочете. Коли приходите на перший сеанс?

— Послухайте. Я щороку маю право до двотижневої відпустки. Від двох років я не користав з цього права, бо хотів виїхати до Італії. Отже тепер можу взяти відпустку на шість тижнів. Мусите мені дати тиждень часу для полагоди цієї справи спокійно, систематично.

Коли Ґаяр вийшов, молодий маляр подумав: „Ось обережний і розсудливий батько, який з застановою вводить свою доньку до малярської робітні!"

Мало хто знає, як сильно може вплинути на уяву жінки малярська робітня. Коли маляр багатий — робітня засліпить вас від порога. Ясне світло, що паде з неба прямовісно, відбивається від олійків і фарб, старих меблів і трофеїв. Погляд гостя перебігає з предмету на предмет — з дубових фотелів на китайську порцеляну, з широкого меча на римський заржавілий панцир. Тут якась стара кобза без струн, там мисливський ріг або баскійський барабан. Манекени приховані по кутках подобають на таємничі сфінкси. Власник цього царства не робить враження звичайного смертника. Коли він з усміхом приймає гостей серед такої кількости гієрогліфів — можна ним захоплюватися.

А коли ще по такій робітні тиняється правдивий мурин названий Сніговиком, ілюзія — повна.

Перший сеанс рішив про все. Анрі накупив повно квітів. „Якби я ходив до неї — подумав собі — то я мусів би щодня купити китичку, — отже не хочу її страти".

Розалія пропадала за квітами, як усі прочанки і відданя мріяла про свій садок. Вона будьби радо відмовилась від хліба, а купила собі на обід квіти. Вихована дуже строго і скромно, вона мусіла ввесь час приглушувати в собі бажання і світ видавався їй сірим, як старим панам. Але знаючи маєток свого батька, вона потішалася рожевою будуччиною. У глибині серця вона мала малий куток, де не бракувало їй нічого, навіть любови молодого, гарного хлопця, що мусить раніше чи пізніше, зявитися.

Від року Шангрі виступав в її уяві, як посередник між її одноманітним світиком і широким світом.

Турнер накидаючи на полотно лінії зарису для портрету, стежив до найменших дрібниць за красунею, що його відразу осліпила. Треба бути артистом, щоб оцінити, чи молода дівчина справді гарна. Блеск молодости чи свіжа цера роблять часто враження краси, яка за кілька років минається. Можна оженитися з прегарною дівчиною і а ціле життя залишитися з поганою жінкою. Справжня краса не находиться зверха на шкурі, а у самій будові організму, що не змінюється. Ось причина, чому справді гарна жінка залишається гарною до старости, навіть коли недуга нарушить її зверхній вигляд.

Ґаяр не пізнавав своєї доньки — ніколи не бачив її такою веселою та живою. Розалія йшла без стриму за своїм почуванням: бігала по робітні, заглянула до городця, випитувала за все. Анрі був більше стриманий, але теж захоплений. Він не міг уявити собі, щоб мільйон міг мати такі ніжні ручки і такі великі очі.

Коли підчас перерв у сеансах він пригравав на скрипці, Розалія мала враження, що слухає великого артиста. Ґаяр розмовляв з молодим артистом, як ті старі всезнайки, що хотять раз-у-раз навчитися чогось нового в добі, коли людина вже за стара на науку. Він любив римську історію, з якої прочитав кілька старих розвідок і вічно наводив якісь цитати, випитувався і дискутував.

Анрі поводився як могу з пошаною супроти свого майбутнього тестя. Коли Анрі заговорився занадто з Розалією, старша якстій вмішувався

булася друга з черги генеральна сесія православних місіонарів (перша була в січні 1935. р.) в днях 26.—29. ц. м. і хоч була обрахована на три дні, протягнулась аж до суботи, себто тривала повні чотири дні. Не дивно, бо матеріялу для дискусії було на цей раз винятково багато. Відкриття сесії відбулося в домівці митрополії; довершив його сам митрополит Діонізій. Присутні були: єпископ Симон (що саме повернувся був з Пинська від арх. Олександра, з яким конферував в імени митрополита), архимандрит Теофан, протопресвітер Теодорович та всі єпархіяльні місіонарі до волинського, о. С. Казновецького, виключно, що, не зважаючи на архипастирську візитацію арх. Олексія, про яку ми вже передавали телефонатом, залишився у Варшаві.

Після початкового молебня митрополит Діонізій звернувся до присутніх з довшою промовою, яка далеко відбігала від багатьох останніх його енунціяцій. Митрополит звернув місіонарям увагу на **„особливі обставини і складні умовини Правосл. Церкви в Польщі"**, після чого пригадав, що в історії православної Церкви нераз бували сумні часи, які, „ослабивши церкву фізично, сприяли її духовому ростові та скріпленню".

Накресливши образ велитенських перемін нашого часу у всіх ділянках бурхливого життя, та протиставивши тим „лихорадковим шуканням нових форм" тривалість та ненарушність Церкви, митрополит заатакував противників православія м. ін. такими словами: „Спеціяльно наша Церква бореться оце вже другий десяток літ з явними і таємними ворогами християнства — безбожниками, вільнодумцями, радикалами усіх родів і відтінків, сектярами, що хитро заставленими сітями ловлять простодушних вірних та... уніятами, що фальшиво присвоїли собі право приводити до Господа православних. (Для православного митрополита, як видно, нема ріжниць між безбожниками й... уніятами; всі вони — вороги християнства. Цікаво, пощо тоді митр. Діонізій так ревно їздить до Льондону на всі загально-християнські конференції? — Гром.)

Зазначивши, що місійна праця вимагає організації серед православного духовенства й координації його енергії, митрополит накреслив завдання сесії, що полягають на: 1) зясуванню дійсного образу положення Прав. Церкви й **обчисленню сальда дотеперішніх втрат**, промахів, помилок, недотягнень; 2) координації місійної праці, здисциплінуванні парохіяльного духовенства, ревізії метод оборони того духовенства і його виховання.

Промова митр. Діонізія була коментована в тих колах, що вміють оцінювати енунціяції того єрарха, як сміливий жест у напрямі **щирого ствердження істнуючих фактів** та бажання їм протиділати. Підчас місійних нарад відчитано низку цікавих рефератів, м. ін. про безбожницьку агітацію на Волині, про унійну акцію на Холмщині й багато інших.

Гром.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 16. Четвер, 2. лютого (21. січня) 1888.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Т-ВА „ПРОСВІТА".

„Цьогорічні Загальні Збори Товариства „Просвіта", XX-ті з ряду, відбулися вчора при великій участи русинів. Провінція доставила дуже значне число учасників, так, що цілий обширний льокаль „Руської Бесіди" був ущерть наповнений, а загальне число записаних членів доходило до 200. Священники з найдальших сторін нашого краю, народні учителі, міщани й селяни, що як представники окремих читалень завитали на Загальні Збори, громадно засіли до нарад. Також і світська інтелігенція, львівська і з провінції, мала своїх численних представників. Одним словом сказати, кожний куток нашої Галичини, де б'ється щирoруське серце і де досягли животворні проміні Товариства „Просвіти" був репрезентований на цих Загальних Зборах".

Зборами проводив тодішній голова д-р Омелян Огоновський. Дискусія велася головно над справою видань „Просвіти". Цікаво, що вже тоді, коли була мова про напрям і характер видавництва, о. Данило Танячкевич піддавав думку, що „Просвіта" повинна підготовити поле до окремих товариств, що занялись би спеціяльними виданнями з окремих ділянок вселюдної науки". Як видно — це була свідома вимога, наслідком якої „Просвіта" стала матірю майже всіх наших товариств і установ.

„НАРОДНЯ РАДА".

Саме в цьому дні, тобто 2. лютого, відбувались давно заповіджені загальні збори товариства „Народня Рада". Вже в цьому числі „Діла" є коротка замітка про те, що діється на салі нарад. „Загальні Збори „Народньої Ради" прибрали вид величавої всенародньої маніфестації. З усіх сторін галицької Руси явились нині представники всіх клас нашого громадянства. Руська інтелігенція вислала свій найкращий цвіт, своїх найзнаменитших діячів зпоміж духовних і світських патріотів. Руський нарід, руське селянство і міщанство доставило на поклик виділу „Народньої Ради" дуже поважний контингент патріотів селян і маломіщан. Загальне число учасників виносить над 400. Переважають селяни з усіх сторін краю".

Пос. Романчук зрікся головування, тоді предсідником зборів вибрали суддю з Підбужа Тита Ревакновича. Секретарювали д-р Горбачевський і Паньківський.

В „Останніх вістках" поданий склад виділу „Народньої Ради": Д-р Олександер Огоновський, голова: Юліян Романчук, Іван Белей, д-р Кость Левицький, Василь Нагірний, д-р Омелян Огоновський і о. Олександер Стефанович; заступники виділових: Евген Олесницький, Кирило Кахникевич і д-р Андрій Кос.

РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ

ЛЬВІВСЬКОЇ ХЛІБОРОБСЬКОЇ ПАЛАТИ

Річне засідання львівської Хліборобської Палати відбулося 31. січня ц. р. під проводом голови д-ра К. Папари. До президії входив від українських радників радн. **Андрій Терпиляк.** Засідання було посвячене принятті звідомлення з праці за 1936/37 р. та рахункового замкнення за той час, а також принятті пляну праці та буджету на 1938/39 р. На вступі згадав предсідник про померших членів Ради Палати, між якими був теж один з наших радників бл. п. Гнат Кухтин з Переволоки, пов. Бучач, що помер 29. вересня 1937 р. Після того голова представив коротко господарські умовини, серед яких працювала Палата, а новий директор Палати інж. **Фалдзінський** здав звідомлення з праці цієї установи за останній діловий рік.

Потім почалася дискусія, в якій від Українського Клюбу забрав слово **сен. Остап Луцький,** що торкнувся засадничого становища нашого Клюбу до самої Палати. Промовець вказав на те, що хоч Палата працює ще недовго, то все-таки виправдала своє істнування, як клітина господарського самоврядування, в якій координується праця, що її над піднесенням хліборобства ведуть добровільні хліборобські організації. Хоч українці мають дуже поважні застереження так щодо складу самої Ради Палати, як і щодо складу бюра, то проте треба відмітити, що Палата чим далі то все більше переходить на те, щоби працю в терені виконували хліборобські організації, а не вона сама, Палата. Очевидно, що до повного переведення цієї лінії ще далеко, одначе бачимо змагання до цього, а це в сучасних умовинах також корисний обяв. Одначе не можна сказати цього самого про територіяльну самоуправу, яка має теж до контролі та ведення деякі хліборобські агенди. Там цілковито затерлася межа між установами держ. адміністрації та самоуправи і можемо сказати спокійно, що цієї самоуправи у краю фактично нема. Але хай ця ніби-самоуправа не мішає нам доброї господарської роботи хліборобських організацій та нехай радше займеться такими важними справами, які має виконати, як поправа громадських пасовиськ, шпитальництво, будова доріг і т. д. Напевно цієї роботи досить, щоб самоуправа мала що робити, а не буде через те мішати тої роботи, яку саме хліборобство своїми руками хоче для себе зробити. Підкреслює при цьому ті позитивні праці, які хліборобська Палата при співучасти українських радників в цьому році започаткувала чи вела. Є це передовсім меліорації, які будуть для нашого краю цінним продовженням колишніх добрих праць Меліораційного Бюра Краєвого Виділу, до якого маємо все таки сантимент за його добру працю, хоч і нині мусимо підкреслити, що мали ми все застереження до його складу та його іншої роботи. Позитивним уважаємо теж двигнення домашнього промислу на терені Палати, добрим є теж досягнення такої великої міри, як цукроварня „Поділля" у Березовиці Великій, що приносить без застереження користи нашим плянтаторам цукрового буряка. Дальше наводить ще інші досягнення праці Палати та звертає увагу на небезпечні сторінки її праці, якими уважає надзвичайно розвинений буджет, велике збільшення кількости урядовців та перестерігає перед збюрократизуванням цієї установи. Підкреслюючи ще раз усі застереження, які видвигнув у промові супроти Палати, ствержує, що Український Клюб ставиться до неї, як установи господарського самоврядування, позитивно.

У дальшій дискусії забирали слово з Українського Клюбу: **інж. Андрій Палій**, що обговорив справи загального напрямку праці Палати, видвигаючи низку справ, які не були так полагоджені, як треба було, а крім цього такі справи, які Палата полагодила для нас позитивно та які не вважаючи на те — інша влада перепинила, як не було приміром, з так доброю річчю, як допомогові фонди на випадок загибелі [illegible] доби, які вели з таким добрим успіхом [illegible] ські господарські установи та які розвивало [illegible] городське старостово, себто адміністраційна влада, що з рільництвом не має нічого спільного. **Радн. Ілля Яворський** обговорив справу нового нафтового закону та загрози від нього [illegible] рільникам, що мають нафтові терени; інж. Микола Творидло обговорив справи домашнього й народнього промислу; промовляли ще в [illegible] справах **радн. Мирон Луцький, радн.** [illegible] **Кузьмин та радн. Іван Шепарович.**

Дальше приняла Рада буджет на 1938/39 р., що замикається в доходах сумою 1,619.577 зол., а в розходах 1,659.777 зол. Як видно, буджет [illegible] дуже великий і мабуть поза ці межі не [illegible] могти бути підвищений.

Тому, що до Ради Палати ввійшло нових 8 радників, в тому двох українців, а то заступник голови Товариства „Сільський Господар" інж. **Юліян Мудрак** та **господар** Григорій **Москва** з Підберізець, повіт Львів, переведено додаткові вибори до поодиноких комісій Палати, яких є 18, при чому наші радники дістали місця в усіх комісіях.

На місце бл. п. Гната Кухтина вибрано заступником члена управи **інж. Е. Храпливого.** При цій нагоді старалися наші „руські" [illegible] замішання, ставлячи на це місце свого кандидата, який очевидно провалився.

Дальша праця у Палаті піде очевидно в управі та комісіях, в яких засідають наші радники. Це пленарне засідання Ради Палати відбулося в атмосфері ділової критики, [illegible] треба додати, що вся дискусія стояла на [illegible] важнім рівні річевого підходу до господарських справ нашого терену.

із своїми радами, яких зміст був більш-менше такий: „Тільки не кохайтеся занадто бож іще аніщо невідомо..."

Шангрі пробував кілька разів відвідати Турнера, але Сніговик як бронзова статуя відповідав те саме: „Пан вийти місто, — пан нема, обід не дома, — пан поїхала село, полювати".

Турнер не хотів, щоб його домашній повірник навчився добре по французьки і сам учив його наївних провінціональних висловів.

Портрет був готовий майже одночасно з кінцем відпустки Ґаєра при кінці липня. Його не відослали до крамниці для обрамування, а покликали робітника взяти міру в робітні Турнера. Рама коштувала 500 франків, за які Ґаєр заплатив не моргнувши оком, а за образ виплатив артистові умовлену суму 50 фр., зажадавши посвідки.

У найближчу неділю Ґаєр запросив „на пиво" до себе всіх своїх старих приятелів: був там колишній нотар із провінції, двох-трьох бюрових урядовців, колишній учитель каліграфії Розалії, і рентієр, що мав давніше фабрику капелюхів.

За вечерою в год. 9-ій Ґаєр зробив гостям несподіванку: підніс делікатно абажур з лямпи, тоді як його сестра здерла завіску зі стіни, де висів закритий портрет Розалії.

— Ах! яка чудова рама! — крикнув капелюшник.

— Але-ж це портрет вашої донечки! — сказав нотар.

— А який подібний! — озвався хор урядовців.

— Це моя заслуга — заявив Ґаєр, цілуючи в чоло Розалію.

— А я дозволив би собі спитатися — спитав учитель каліграфії — чому пан Ґаєр не почекав з цією несподіванкою до 4 вересня на день святої Розалії?

— Бо на той день я приготовлюю для неї інше свято — відповів таємничо Ґаєр.

(Далі буде)

З природи і життя.

Таємниця мексик... ських мумій.

Не лише сам Єгипет славиться своїми муміями фараонів зперед тисячів років. І в інших сторонах нашої землі находимо предавні мумії; часом вони штучно зроблені, часом сама з емля, де похоронили мерця, змуміфікувала небіжчика. В деяких місцевостях, завдяки спеціяльним складникам ґрунту, похоронене тіло стає немов з мила і воску, що може лежати незмінене роками.

Такі мильно-воскові мумії найшли в Бремені і в Кльостернайбурґу коло Відня над Дунаєм.

Досліди проф. Реко.

Недавно проф. В. Реко з Мексику оголосив у нім. пресі свої обсервації над муміфікацією небіжчиків у Мексику. В гірськім містечку Гванахвато є старі копальні срібла та олива; коли в них поховають небіжчиків, то за якийсь час вони самі законсервуються. Так законсервованих небіжчиків викопують і уставляють у печері у довгім ряді, попідпираних до стіни і зодягнених в білі простирала. Вони стоять так довгі роки, аж поки не розпадуться і щойно тоді порохнявілу мумію хоронять.

Подібні „вистави" мумій находяться в м. Сан Мігель і Ґвадаляхара. Час перебування небіжчика в землі мусить бути неменший 7 років. Щойно тоді вільно небіжчика, в міжчасі змуміфікованого, видобути наверх і помістити в „Пантеоні" даної місцевости.

Похорони на острові Тібурон.

Напроти мексиканського міста Ґваймас лежить острів Тібурон, який звуть також Островом Акул. Там мешкають індіяни з племени Сері. Вони дуже негостинні і полохливі. Чужинці рідко приїзджають на острів, бо цікавого моглоб там дуже легко влучити стріла з дуже сильною отрутою. Мешканці острову женяться від віків лише між собою, в них нема зовсім доплину свіжої крови і тому вони цілком злеґенеровані. Індіяни „Сері" є низького росту, худі та слабенькі. Вони виглядають, як то кажуть „сама шкіра і кости", лиш черево велике й кругле як бубон. Вони незвичайно погані, мають витріщені очі і лиця з ідіотським виразом. Їх поняття краси каже їм виривати всі волоски з тіла, а тіло повно близн від ран, яких набрались у боротьбі з акулами — їх головною мясною поживою. Індіяни сері не хоронять своїх небіжчиків у землі, лиш виставляють їх на сонячну жару, поки не висушаться зовсім. Потім заносять їх до печери, що находиться в полудневім кінці острову, натирають живицею і там залишають. Тих законсервованих небіжчиків називають „піедра теолпіта", себто „срібні, лискучі", а це тому, що вапнява вода, яка скапує безупинно зі стелі печери на небіжчиків, згодом покриває тіла масою малих, лискучих кришталиків, так що вони виглядають зовсім як скаменілі.

Індіяни — мистцями муміфікації.

Сучасна анатомія ще не винайшла способу, як на довший час консервувати трупи. Зате старі індіяни знають з давніх-давен спосіб утревалювання тіла небіжчиків, спеціяльно голови так, що вони цілими віками не змінюються. Індіянське населення південно-американських держав кохається дуже в таких муміях, головно люблять вони робити мумії зі своїх ворогів; тому уряди південно-американських держав були приневолені заборонити індіянську муміфікацію.

Недавно німецький консуль Г. Штайн привіз до Европи голову індіянської мумії, яку купив від тубильців знад р. Амазонки. Голова є завбільшки кулака, брунатна і має незвичайно виразні риси лиця. Чорне як смола волосся довге на 60 цм.; у волоссі позатикані ріжнокольорові пера. Голова індіянської мумії робить несамовите враження головно тому, що вона ледви така як пястук. Її препарували таким способом, що середину черепу витягали через ніс і уста; сам череп мочили в якійсь їдкій субстанції, потім сушили аж вона скорчилася до величини пястука. Притому вираз лиця залишався цілком незмінений. Замість очей вставляли такій мумії камені агату, замість зубів, зуби молодих псів. Цілу голову поволікали тонкою верствою тревалого брунатного, матового лаку. Як виказали хемічні досліди до субстанції, якими старі індіяни препарували мумії, входила кухонна сіль, салітра, алун, часом арсенік.

Мумії Бляншета з Парижа.

В Европі теж пробували ріжні дослідники мумій муміфікувати трупи. Одначе европейцям ніколи не вдавалося осягнути таких вислідів як стариннім египтянам чи індіянам. Свого часу багато шуму наробив Бляншет з Парижа, що винайшов спосіб утревалювати небіжчиків так, що вони ставали немов з каменя і виглядали немов мармурові статуї. Його мумії виглядали так досконало, що робили враження сонних людей. Кажуть, що Бляншет впорскував мерцям хльорок бару чи сірчан цинку. Одначе показалося, що він мусів знати якусь спеціяльну субстанцію, що залишилась тайною, бо він забрав її зі собою до гробу. Після Бляншета нікому не вдалось витворити препарату, що консервував би мерця довше ніж один рік.

Мексик і Єгипет.

Вже давніше учені звернули увагу на таємне споріднення культур старинного Єгипту з культурою предків нинішніх американських індіян — інків, маїв та затеків. Схожість цих культур проявлялася в релігійних віруваннях, науці (астрономія, будівництво, медицина, образкове письмо та ін.). Тепер ця прикмета консервування мерців у Мексику, щоб затримати їх природний розклад, є також одною з таємних спільних прикмет, що лучили старинний Мексик із старим Єгиптом. Як тут, так і там находимо культ мумій, піраміди, гієрогліфи, які вже відшифровані в Єгипті, а в Мексику покищо не зовсім досліджені.

Згадана пошана до душ померлих: культ мумії є ще одним кільцем, що лучить ці дві культури, положені на протилежних кінцях нашої земної кулі і переділених безмежним океаном. Деякі вчені висловлюють сміливий погляд, що староєгипетська культура дійшла до середущої Америки крізь казковий край Атлантиду, що колись немаче міст, мав лучити нинішню Европу і Африку з середущою і південною Америкою. Сама Атлантида згодом зникла на дні Атлантійського океану, що розділив дві споріднені культури старого Єгипту і мешканців середущої Америки.

Гіпноза у звірят.

Вплив людини на звірята відомий здавна: людина завжди підчиняє своїй волі звірину. Особливо сильний вплив мають очі та голос людини. Перед ними уступають собаки, вовки, медведі, слони, тигри та льви.

Так як гіпнотизер усипляє людину, так само можна ввести в гіпнотичний стан кожну звірину, а саме при помочі зору та магнетичних рухів довкола чола.

Загіпнотизовані шимпанзи зовсім не помічають бананів та цукрових буряків, які тримається їм під носа, хоч їх очі широко отворені. Будяться вони зі свого гіпнотичного сну тільки під впливом ріжких звуків сурм.

Московський фізіольоґ Павлов (помер 1936 р.) гіпнотизував собаки при помочі світла і грамофону. Він поміщував собаки у місці зовсім затемненім перед світлом та шумом із вовні. Опісля впускав у середину ріжні світла або грав на грамофоні. Собаки спершу лякалися, але відтак привикали і небавом попадали у гіпнотичний сон. Собаки, які під впливом грамофону попадали в гіпнозу, можна було відтак гіпнотизувати легко й людським голосом.

Гіпнотичний транс у диких звірят викликує легко сильне світло. Заяці, дики, цапи та олені, звичайно дуже полохливі, кидаються просто під колеса самоходів, якщо в ночі впаде на них яскраве світло рефлекторів.

На війні вояки всіх армій ловили риби ручними гранатами, кидаючи їх у воду. Але менше відомий спосіб ловлі риб уночі при помочі ручних гранат, не кидаючи їх у воду, але на беріг, де вони вибухають. На кількасот метрів від місця вибуху — як далеко засягне сліпуче світло вибуху, риби довший час лежать як заголомшені, так що можна їх брати рукою. На тім самім явищі полягає ловля риб „лучиною" та „остєю". Насвітлені риби „стоять" у воді непорушно і їх настромлюють тоді на „ости" — залізний тризуб.

Загально відомий гіпнотичний погляд гадюк, яким знесилюють вони свою жертву. А як гарно світять очі котів, вовків та сов!

Та якими саме силами послуговується гіпнотизм, важко було би сьогодні рішити. Одні дослідники говорять про „магнетичний" вплив, інші про життєві проміні, інші про окультичні сили.

Фр.

Чи знаєте, що...

...недавно в Америці 6 великих радіостацій надавало щодня шкільні авдиції для школярів, які з причини великої епідемії хороби Гайне-Медіна не могли ходити до шкіл.

...в листопаді м. р. минуло 90 літ, від коли англійський лікар Сімпсон уперше ужив хльороформової наркози, яка стала справжнім добродійством для людей, що їх мають оперувати.

...французький король Людвик XIV. заплатив за вдачну операцію протоки (фістули) грубої кишки операторові лікареві Феліксові 50.000 корон, Дакінові 100.000 ліврів, Фаґонові 80.000 ліврів, Бессієрові 40.000, а кожному з асистентів по 10.000 ліврів. „Темпора мутантур", зідхають, читаючи про це нинішні лікарі.

...Америка славиться своїми меценатами, що призначують велитенські суми на розвиток лікарських наук; тому медицина стоїть там високо. Ось напр. п. Емілія Бенціґавзен призначила для університету в Пітсбурґу 1 міліон долярів на наукові досліди над цукрівницею у дітей.

...число самоходових випадків в Америці Півн. дає удвоє вище число смертних випадків у дітей, ніж смертність дітей на красуху, кір і дифтерію (20.000:10.000).

...на побережжі Півн. Америки владили 30 радієвих стацій, з яких лікарі дають поради хорим на кораблях на повному морі.

...китайці уже багато років перед Христом знали про вартість мірення пульсу. В XIII. стол. чернець Меркурієс приніс вістки про це з Китаю до Зах. Европи. Від нього знаємо, що китайці міряють пульс чотирьома пальцями. Вказним пальцем треба міряти хороби голови, середнім — нирок, третім — хороби в грудях, а малим — хороби долішніх кінчин.

...американський знахар, що „лікує" хороби голови фільмових „зірок" К. Валенто сказав, що передсказав недавно померлій фільмовій артистці Джін Гарльов скору смерть, тому, що в неї було замало ...електричности у волоссі. В її волоссі було, як він твердив, лиш 18.000 кільоциклів, коли нормально має бути 28.000!

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЕНДАР НА ЛЮТИЙ.

Сонце:

	схід	захід	довг. дня
1. II.	7.19 год.;	16.22 год.;	9.03 год.
8. II.	7.07 год.;	16.35 год.;	9.28 год.
15. II.	6.54 год.;	16.48 год.;	9.54 год.
22. II.	6.39 год.;	17.02 год.;	10.23 год.
1. III.	6.24 год.;	17.14 год.;	10.50 год.

Місяць у лютім:

8. лютого в год. 1.30 перша квадра, місяць видно над полудн.-зах. краєм неба.

14. лютого в год. 18. — повня, видно цілу ніч.

22. лютого в год. 5.30 остання квадра, — місяць видно в другій половині ночі.

3. березня новик в год. 6.30, місяць вдень над краєм неба.

Планети в лютім.

Планети Меркурій, Венера і Юпітер майже невидні.

Марс — видніє над західнім крайнебом на тлі громади звізд Барана.

Сатурн пересувається поволі в поближжі планети Марс. Обі ті планети в лютім дуже добре видні і ясні. Вони світять на небі зараз по заході сонця.

**Планетоїда УБ 1937, яка зближилася найбільше до землі в дні 30. листопада 1937. р., була ближче нашої землі, ніж це здавалося астрономам. Як подає німецький астроном Ґондоляч в 17. год. того самого дня ця планетоїда наближилася до землі на віддаль 585 тис. км., отже на віддаль мало що більшу, ніж віддаль між землею і місяцем (380 тис. км.). Підчас її зближення до землі, її здогадна скорість була 50 на годину, отже 10 разів більше, ніж скорість місяця. Одначе, на жаль, ніхто не обсервував планетки УБ 1937 підчас її найбільшого зближення.

Погода в лютім.

Як повідомляє столітній календар, у перших днях місяця має бути погода морозна, часом сніг. Коло 7-го лагідно. В половині місяця заметіль, відтак морозна погода до кінця місяця.

Сторінка без політики.

ДИВНІ ДЕРЕВА.

Із безлічі відомих рослин, деякі дивовижні дерева заслуговують на окрему увагу. Одні дерева дають нам рятунок, інші смерть. До „спасенних" дерев належить у першу чергу хіновець, до корисних всі овочеві, до смертоносних стрихнінове дерево, упас анчар Джави та інші.

Цілий ряд дивовижних дерев зібрано в підтропічнім ботанічнім городі міста Квернавака в Мексико.

З поміж дерев Мексика слід у першу чергу згадати „вічні" кипариси, з яких один „святий кипарис" на цвинтарі св. Марії дель Туле коло міста Оатака вважають за найстарше дерево на землі. Це „дерево дерев" може мати від 3—10.000 літ. Цей кипарис високий на 43 метрів і він тому святий, що хто посмів би вирізати на нім свій монограм міг би таке святотатство переплатити своїм життям.

У стейті Морельос у Мексику росте дерево, яке злобні мужчини назвали „арболь де ля маля мухер" — дерево злої жінки. Хто його діткне дістає пропасницю, шкірні недуги та інші прояви затроєння.

Стрихніновець має дуже замітні овочі. Вони мають величину помаранчі з тонкою шкіркою. Достигаючи тріскають з такою силою, що відломки можуть сильно поранити. Тому їх оминають здалека.

В ботанічнім городі Квернаваки росте чудове чіко-запоте, якого малі овочі подібні до бульби, мають розкішний смак. Це дерево поширене тільки в Мексику. Нарід так любить його овочі, що вважає, що тим овочем почастувала Ева Адама в раю, де яблок у їх теперішнім виді не було.

В Теґуантепек росте добродійне дерево „папая" або „ель мельон запоте". Його овочі величини кавуна, жовті, соковиті та солодкі з чорним насінням. „Папая" росте безупину і на тім самім дереві бачимо пуп'янки, квіти, зелені та спілі овочі. Овочі та листя того дерева мають дивну прикмету: обложене ними старе, тверде мясо вже за ніч дає соковиту та крихку печеню. Ліниві мешканці кладуть просто стару, зарізану курку поміж густі гиляки того дерева й „варять" на черговий день. З горшка виходить крихке та соковите курятко.

В південних стейтах Мексику ростуть дерева, які дають незрівняний матеріял для меблів. Ще досьогодні задержалися тільки дошки передісторичних мексиканських будівель, у яких знищився навіть камінь — але дерево „запота" остало без змін. Дерево „чікле" в Табаґо, Козумель і на побережжях дає відому ґуму до жвякання.

Для нас мабуть найцікавіше оте куряче дерево. Хто зна, чи не можна би його якось у нас заакліматизувати і на ньому варити курячий „росіл". Фр.

Піонір електричного світла.

Кола льондонських техніків і фізиків відсвяткували 95-ліття полковника Е. Крамптона, єдиного співробітника Едісона, який остав ще з живих. Крамптон помагав чинно славному винахідникові, коли він працював над уліпшенням електричної жарівки. Крім того він положив чимало заслуг над поширенням електричного світла в Европі, яке спершу всі приймали з великим недовірям і навіть прихильно.

У своїй розмові з журналістами, з нагоди 95-ліття, Крамптон згадав, як то він пів століття тому уладжував електричне світло в Букінгемській палаті.

Коли королева Вікторія побачила великі дзеркала, в яких за матовими абажурами світилися електричні лямпки, попала в сильний гнів.

— Негайно заберіть відси оцю гидь! Світло повинно бути природне! А тут усі будуть собі ломити над тим голову, звідки воно походить.

Та вкінці, по довгих намовах королева Вікторія погодилася на компроміс: електричні жарівки заінстальовали у канделябри і дзеркала в той спосіб, щоб вони назовні зберегли вигляд свічок. У такім виді електричне світло істнує в королівській палаті ще й до сьогодні.

Сам Крамптон працював послідовно при свічках, оливних лямпках, нафті, ґазовім світлі і вкінці при електриці. Він каже, що електричне світло є королівським дарунком, якого людство не вміло як слід використати. Нинішні електричні лямпки дають раз слабше, раз сильніше світло. Склад електричних променів шкідливий для ока.

— За яких 50 літ у стіни домів, що їх стануть будувати, будуть уміщені апарати, що даватимуть денне світло — заповів Крамптон.

При нинішнім розвитку техніки можна би вже перевести це тепер, та на перешкоді стоять економічні огляди.

Людина без прізвища.

В Совітах помер недавно чоловік, який не мав прізвища. Мабуть про те ніхто ніколи був би не довідався, якби він був не записав у завіщанні своє майно якійсь жінці. Завіщання не припало до вподоби родині і справа завіщання опинилася в суді.

Підчас процесу вибухла справжня бомба сензації: виявилося, що всі мешканці села Лопікіно не мали прізвищ.

Судля опинився у клопоті, бо при іменах мешканців, які постійно повторюються, важко було зорієнтуватися. Вкінці судля порадив собі в той спосіб, що посортував свідків на підставі імени, відтак людей, що мали однакові імена, понумерував. Таким чином у справі завіщання зізнавали свідки: Микола ч. 1, Іван ч. 3, Никифор ч. 4 і т. д.

Мабуть у Совітах ще найкраще жити людям без прізвища і люди, що не мали прізвищ почувалися щасливі, що ніхто з червоних володарів про них не знає.

Не зволікайте з присилкою дару на коляду Рідній Школі, бо кожна проволока приносить шкоду цій необхідній українській установі сучасної доби!

Союз Смітів.

Сталевий король Америки Ерра Сміт рішив згуртувати у рямках спільної організації всіх своїх одноіменників. Завданням нового союзу має бути взаїмна оборона та допомога.

— Поїдьте, куди лиш захочете — каже Сміт — то всюди зустрінете якогонебудь Сміта. Ми найбільша родина у світі. Здебільша Сміти — це люди прості й чесні, які важко працюють на шматок хліба.

Та все ж таки у кожній майже анекдоті вистугає прізвище Сміт. Радіо кепкує собі зі Смітів і висміває їх. Наше товариство мусить положити тому всьому край! Будемо скрізь розсилати протести, як хтонебудь лиш стане легковажити наше імя...

До „Союзу Смітів" уже записалося в Америці 74.000 людей. Та всіх Смітів на території Злучених Держав нараховують 294.000.

З Смітами йдуть щодо кількости Бровни. Їх нараховують 227.000 люда.

Пчихає що секунди.

Цікавий випадок прослідовують саме тепер американські лікарі. Молода 24-літня мужатка з Окленду пчихає від тижня безупину, майже що секунди. Найцікавіше, що не має при тому зовсім нежиту. Лікарі вживають усіх заходів, щоб вилікувати нещасну жінку з безперервного пчихання. Вони не вміють собі пояснити причини тієї дивної недуги.

ЗАВІЩАННЯ ЕКС-КАЙЗЕРА.

Кореспонденти льондонських часописів повідомляють із Дорн, що в четвер 27. січня р. колишній німецький цісар Вільгельм зібрав довкола себе свояків і заявив їм таке:

— Хочу мати переконання, що коли помру, то моя воля буде точно виконана. Я вам скажу де я хочу бути похований і сподіюся, що мою волю пошануєте.

Відтак звернувшись до вікна екс-кайзер говорив далі:

Очевидно, я хотів би бути похований у Почдамі, поруч моєї першої жінки, та боюся, що воно могло би викликати небажані демонстрації. Тому краще буде, як поховаєте мене тут, на цій землі, без паради і без ніякого шуму.

Екс-кайзер скінчив саме 79 літ.

—o—

12-ЛІТНЯ МАТИ.

12-літня дівчинка, учениця міської школи в Рочадієрі (Вандек) Елен Бето, вродила здорового й сильного хлопчика. Молоденька мати теж здорова. Батько дитини, тамошній с[...]зин не хоче нічого знати ні про неї, ні про свого синка.

ФІЛЬМОВА ХРОНІКА.

— В Москві С. Юткевич фільмує „Отелл[о]" Шекспіра. В головній ролі Л. Свердлін.

— Група французьких журналістів звернулася до паризької міської ради з домаганням назвати одну з вулиць Парижа іменем перших піонірів кінематографії Жоржа Меліеса та Е[ми]ля Коля. Імовірно сквер Мистецько-промислової Школи буде тепер називатися сквером Меліеса й Коля.

— У Стокгольмі помер шведський театральний і фільмовий актор Госта Екман, партнер Грети Ґарбо в її першій фільмі. На похороні була теж славна шведка, яка саме перебуває в батьківщині.

— У фільмі „Ґраф Монте Крісто" головну ролю віддали Дуґлясові Фербенксові молодшому.

— Джін Гарльов, яка недавно померла, на[пи]шила зовсім закінчену повість, в якій змальована історія одного кохання. Твір покійної артистки приняла фірма Метро Гольдвін до фільмування.

ВЕСЕЛЕ.

СПІЗНИВСЯ

В парку. Місяць. Соловейки. Настрій. Ро[м]ко цілує Івасю.

— Пане Ромку, а вам що сталося?

— Івасю, кохаю тебе вже від пів року!

— Ромку — зідхає дівчина — і стільки часу втратили ми на марне

СВІДОМИЙ.

Поведінка Васильця так попсувалася в школі, що вчитель покликав його до канцелярії, щоб поговорити з ним в чотири очі.

— Чи знаєш, на що ти заслужив? — спитав строго.

— Не приходжу до школи по те, щоб заслужити, лиш на те, щоби вчитися — відповів гордо Васильцьо.

ЗАРУЧИНОВИЙ ПЕРСТІНЬ.

— Маєш свій заручиновий перстінь! З[ри]ваю з тобою заручини! В тебе фальшивий характер.

— Що ти може була з моїм листом у графольоґа?

— Ні, але з твоїм перстенем у золотаря.

•

Тільки за вдячність слід бути вдячним.

ДОБРА РАДА.

— Я хотів би щось написати — сказав один молодий письменник до Шова — чого досі не було й не буде.

— Дуже просто — сказав Шов — напишіть на себе критику.

ШЛЯФРОК ШОВА.

Молодий письменник прийшов раз до [Шова] (був це незвичайно відважний письменник). Шов згодився послухати його нову драму, [але] передтим перепросив на хвилину [письменника] і вийшов.

По пів години письменник зап[итав] [слу]гу, чому Шов не приходить і чи не пішов [він] геть.

— Алеж ні — відповів приязно слуга — п. Шов зараз прийде, він тільки переодягається у шляфрок.

Ще одна інтерпеляція у справі шк. плебісциту.

На засіданні сойму 1. лютого ц. р. вніс пос. [Ку]зьмович чергову інтерпеляцію до міністра [освіти] у справі неправильного пристосовування Львівською Кураторією та інспекторатами закону През. Річипосполитої з 29. листопада 1930. року.

За приналежність до Організації Українських Націоналістів.

ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЗОЛОЧЕВІ.

ШОСТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

В докінченні пятого дня розправи зізнавали ще такі свідки: Михайло Михалич з Кривого про обставини своєї зустрічі з підсудним Кушин..., Володислав Пайончковський солтис із ..., ... зізнає у справі написів „Слава У-країні", „Смерть ляхам", що появилися в селі ... в кінці березня 1937 р. Свідки Степан Марти-..., Володислав Длуга, Ева Кисілевич, Михай-... Маєвський і Василь Паньчук не вносять до справи нічого нового.

На початку шестого дня розправи зізнавав ...-редактор зі Львова м-р Тадей Борлов-..., який переслухував Гричаника, Апонюка і Паньчука підчас їх військової служби. Свідок ... пригадує собі кого і в якій справі переслуху-... Свідок заявляє, що Апонюк не жалувався на побиття поліцією, бо якби був таке зізнавав, свідок був би вписав те до протоколу.

Свідок Казимир Герчук, пшол. слід. служби, ... підтверджує акт обвинувачення і заперечує, щоби підсудних примусовлювали рафінованими методами до відповідних зізнань. На питання підс. Карпюка, чи правда, що по ударі підсудного гумою по лиці свідок велів йому клякнути і поцілувати себе в руку, Герчук відповідає, що це неправда.

Свідок комісар Болеслав Войтар, повітовий комендант П. П. у Радехові зізнає, що початки акції ОУН, про демонстрацію у Радехові, про розкинення подвійних летючок підписаних українськими легальними партіями, а саме У.Н. Д.О-ом, УСРП, УСДП, УНО-м і якимсь Комітетом Оборони Українських Земель. Перша летючка говорила лиш про саму демонстрацію, друга про українську національну революцію, що доказує її унівські походження.

Крім того свідок зізнавав ще про контакт поодиноких підсудних, палення стирт і при кінці заявляє, що від підсудних не вимушували зізнань і що акція ОУН у Радехівщині ще й досі не зліквідована.

—o—

Загальний Зїзд Рідної Школи.

Загальний Зїзд „Рідної Школи", заповіджений на 2-го й евентуально на 3-го лютого ... почався в середу 2. ц. м., Службою Божою в Преображенській церкві, яку відправили о. ...ський та о. д-р Лаба.

Наради Зїзду відбуваються в Народньому Домі т. зв. „Жовтій Салі". В год. 10-ій було ... 150 делегатів. Зїзд відкрив та проводив ... голова РШ дир. Денис Коренець. Секретарями: п. Павло Сиротюк, п. Василь Манько і п. ... Чорномаз.

На початку своєї промови голова відчитав ... спис померших членів РШ, яких память ... вшанували, встаючи з місць. Тому, що ... мали друковане докладне звідомлення ... минулий рік, голова обмежився до того, ... тільки загальний огляд діяльности ... підкреслюючи, що громадянство підтримує Рідну Школу, а українська преса стояла ... завсіди до диспозиції, коли треба було ... рішати різношкільні справи.

Секретар дир. Сиротюк відчитав правильник Зїзду, який присутні одноголосно приняли. Після відчитання порядку нарад зголошено ... (п. Ступар з Городенки) просто з технічних причин перемінити той порядок так, щоби Комісію-Матку вибрати на початку ..., бо вона матиме змогу в часі дискусії до... обміркувати та намітити склад нової Головної Управи. Позатим запропоновано ще інші ... зміни порядку дня. Зїзд приняв ці ... одноголосно.

Зїзд приняв теж внесок, щоб не відчитувати протоколу з попереднього Загального Зїзду, ... вибрати Верифікаційну Комісію, що той ... перевірить. У склад тієї комісії увійшли: 1) Михайло Стоцький (Львів) 2) ...о, Ми-... (Збараж), 3) дир. Каліняк (Стрий), 4) ... (Лапаївка), 5) І. Кравчук.

ПРОМОВИ ПРЕДСТАВНИКІВ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ.

Іменем Контрольної Комісії склав звіт заступник голови Контрольної Комісії, дир. Методій Гебус. Контрольна Комісія, поділена на три контрольні групи, провірювала в часі року діловодство та майно Т-ва і вкінці рахункове замкнення та біланс. Висліди провірок Комісія обговорювала на своїх пленарних засіданнях і свої заввага передавала й устно на засіданнях Головної Управи та на письмі. З днем 1-го січня 1937 р. Головна Управа передала учительський персонал міських шкіл на етат Кружків РШ, а самі школи під економічний нагляд Повітового Союзу Кружків у Львові. Головна Управа вела працю над зміною статуту по думці ухвал попередніх зїздів. Впливи до Головної Управи у звітовому році зменшились, бо жертви вплинули до Кружків. Якщо йде про жертви з Америки, то в минулому році ті жертви збільшилися на 10.000 золотих.

Вкінці дир. Гебус ставить іменем Контрольної Комісії внесок признати абсолюторію уступаючій Головній Управі.

Після того забрав слово голова Контрольної Комісії, дир. Іван Филипович, що звернувся до Зїзду з трьома справами. Перше — це справа внутрішньої позички Рідній Школі, що була преліміновапа на 250.000 золотих. Реалізація тієї позички дійшла тільки до 140.000 золотих. Не вважаючи на те, вже й ця сума помогла до фінансового зрівноваження РШ. Але ця сума — то довг Товариства. Рідна Школа сподівається, що кожний, хто давав якусь суму на ту позичку, відразу рахувався з тим, що дає Рідній Школі пімогу і не буде вимагати звороту тих грошей. Тому Контрольна Комісія звертається з апелем до субскрибентів позички, щоб вони звертали свої грамоти з допискою, що жертвують ті гроші на РШ. Якби це всі зробили, Рідна Школа не мала би недобору. Другий апель: щоб Кружки і Повітові Союзи Кружків полагоджували свої потреби у книгарні РШ. Тоді книгарня мала би змогу у більшому розмірі повести продажу книжок, між іншим видань Кураторії, а з того був би прихід, з якого частину мала би книгарня і частину Кружки. Третя справа — це справа зміни статуту. Головна Управа не ставить вимоги, щоб цей змінений статут конче приняти. Зїзд матиме змогу висловити про це свою думку. Але Головна Управа є тої думки, що зміну статуту треба приняти, бо може прийти до того, що у звязку зі зміною закону влада накаже перевести зміну.

КОМІСІЯ-МАТКА І РЕЗОЛЮЦІЙНА КОМІСІЯ.

На внесок проф. Гусака Зїзд вибрав **Комісію-Матку** в такому складі: 1. д-р Маріян Панчишин, 2. п. Стефанія Пашкевичева, 3. дир. Володимир Полянський, 4. д-р Володимир Загайкевич, 5. п. Борис Левицький, 6. о. Осип Маринович, 7. проф. Іван Боднар.

Після того вибрано **Резолюційну Комісію**, до якої увійшли: 1. дир. Петро Гораль (Борщів), 2. о. Омелян Шараневич (Городок), 3. інж. Григорій Турко (Добромиль), 4. д-р Петро Мінко (Камінка Стр.), 5. адв. м-р Антін Троян (Копичинці), 6. д-р Степан Булак (Сколе), 7. проф. Степан Похмурський (Львів), 8. дир. Іван Герасимович (Львів), 9. проф. Зубрицький (Львів).

ДИСКУСІЯ.

Предсідник Зїзду відкрив дискусію. До слова зголосився делегат Перемищини, проф. Греголинський, який, простудіювавши звідомлення, виготовив цілий реферат, що не міг уміститися в рямцях 10-ти хвилин, призначених для кожного бесідника. Тому Зїзд годиться на те, щоб бесідник промовляв без обмеження.

Проф. Греголинський звернув увагу, що вже минулого року бесідник і дир. Мудрик домагалися, щоб у білянсі не поміщувати грошевих позицій, які не перейшли через касу Головної Управи. Але цього домагання не взяли під увагу і цьогорічний білянс знову нереальний. Бесідник наводить приклади. Це на його думку цифрова маніпуляція, яка спричинює баламутство, бо викликує фікцію, що окремі повіти по зужитті місцевих жертв дістали підмогу зі Львова. Тимчасом реальні підмоги дістає тільки Львів. Бесідник доказує, що Львів не зложив на школи більше, як Перемишль та доходить до висновку, що Львів не хоче платити на Рідну Школу. Головна Управа мусіла доплатити на львівські школи більше як 50 тисяч золотих, боячися, щоб вони не впали. А Львів — на думку бесідника — повинен сам утримати свої школи так, як їх утримують інші місцевости. Через львівські школи Рідна Школа

стоїть перед розвалом. Бесідник піддає думку, щоб на будуче у звідомленні представляти цілу рідношкільну сітку, щоб можна було мати докладний образ праці і стану. Цього року напр. не подано цілої низки повітів, мабуть стоючи на становищі, що де нема Повітового Союзу Кружків, то про ті повіти не треба й згадувати. А тимчасом Кружок Р. Ш. в повітовому місті сповняє завдання Повітового Союзу. Дитячих садків не треба переціновувати. Треба вести пропаганду, щоб ці садки перемінювати на сталі захоронки, а Рідна Школа повинна переконувати село, що передовсім доми наших Чинів Сестер Служебниць та Йосафаток будуть зразковими захоронками для дітей. Бесідник звертає увагу на деякі недостачі звідомлення, напр. не подано числа дітей в окремих школах. Добре булоб подавати на будуче буджети окремих шкіл, що булоб дуже корисне при закладанні нових шкіл. Вкінці бесідник підкреслює велику вагу фахового шкільництва та уважає, що Рідна Школа повинна обовязково подумати над тим, щоб фахове шкільництво розбудувати. Бесідник подає навіть напрямок, в якому та розбудова повинна йти. Зїзд з великим зацікавленням вислухав реферату проф. Ґреґолинського.

П. **Мих. Кушнір** (Станиславів) підтримує думку проф. Ґреґолинського про львівські школи. Недобре для рідношкільної організації, що окремі Кружки Р. Ш. — це звичайно самостійні республики. Треба сцентралізувати всю рідношкільну працю в руках Головної Управи, на цьому не тільки зискалаб організація, але й рівень шкіл. При теперішньому стані організації уносять всі тягарі тільки ті місцевости, що утримують школи, а ціла низка місць зовсім не використана; треба, щоб тягарі розложити рівномірно на цілий край. Члени Т-ва не вплачують вкладок і хоч число членів велике, вплив з вкладок смішно малий. Багато наших установ не є членами Р. Ш. Треба конче розмежувати компетенції Кружків Р. Ш. і читалень „Просвіти". Треба не тільки дати вказівки, але й відповідні матеріяли для праці. Бесідник стверджує, що було замало виїздів у край. Кружків Р. Ш. не контролюється, не потягається нікого до відповідальности за невиконування обовязків.

Дир. **Лилик** (Надвірна): Збірка коляди може мати великий успіх, але коляду треба організувати вже від жовтня. При децентралізації не означено докладно компетенції Кружків і Головна Управа повинна це тепер зробити.

Проф. **Бурко**: Кружки Р. Ш. мають два місяці роботи, про яку напевно знають, що вона до них належить, — це садки. Потім Кружки входять у роботу Просвіти. Треба, щоб Головна Управа повела акцію в тому напрямі, щоб перемінити сезонові садки на постійні.

П. **Малиновський** (Стрептів) піддає думку, щоб спеціяльно занятися молодю 14—18 літ, якої не організує „Просвіта", а яка вже вийшла зі школи.

П. Гораль (Борщів): Не всі провідниці садків відповідають своєму завданню, треба їх добирати. Провідниця крім ведення садку повинна організувати й жіноцтво. Треба зменшити вкладку для селян, щоб вони могли масово вступати в члени. Треба, щоб Рідна Школа мала інспекторів, що їздилиб та перевірювалиб працю на місцях. Жертви сцентралізувати в Головній Управі.

П. Петречко (Львів) порушує справу світлиць для дітей, яких у Львові за мало у відношенні до числа українських дітей. Робітникові треба помагати вчити дітей, тому треба знизити для робітників оплату у дошкіллі та у школі.

П. Федик (Делятин): Булоб добре сцентралізувати все в руках Головної Управи, але це вплинулоб на те, що Кружки відтягалиби від праці. Бесідник дивується, чому Р. Ш. нічого не робить проти розпорядку еп. Хомишина, яким заборонив священникам працювати в Р. Ш.

П. Паґликовська (Львів): Треба, щоб окремі інспектори контролювали садки, треба подбати про підосеї в тих околицях, де садки заборонені.

П. Малицька (Львів) обговорює потребу фахового шкільництва і широко займається видавничою діяльністю Т-ва.

Проф. **Бучманюк** (Жовква): Треба влаштовувати доповняючі курси для наших ремісників. Доповняючі курси у Львові не вистачають, треба ще однорічної школи.

В цьому місці прийшов до слова член Верифікаційної Комісії, яка пропонує скреслити з протоколу попереднього Зїзду слово „махорство", яке впало було з галерії, бо це обидливе для Зїзду.

П. Колтунюкова (Львів): Треба конче припильнувати, щоб усі члени вплачували вкладки.

П. Копачівський (Теребовля): Такі удари, як розвязання організації доросту та заборона коляди треба рівноважити збільшенням членства та свідомістю батьків. Звертає увагу на необхідність протиалькогольної пропаганди.

П. Винник (Ягольниця): Більший контакт Т-ва з краєм зактивізує село, яке при відповідній організації відгукнеться дуже щиро на потреби Р. Ш.

о. Шараневич (Городок): Львів має спеціяльне значіння, тому Головна Управа правильно робить, що за всяку ціну підтримує львівські школи. Щодо посилення впливу вкладок — то треба тільки рухливіших урядовців і відповідної контролі. Праця Кружка Р. Ш. повинна розтягатись також на допомогу бідній дітворі.

П. О. Кисілевська (Коломия): Треба вести плянову працю, звернути більшу увагу на шкільну молодь, вчити мови, літератури, історії і т. д.

П. Паньків (Рудки): Інструктори не можуть охопити всіх сіл, тому гріш залежується по селах, йде на інші цілі; треба контролі.

П. **Голубець** (Любінь) пропонує оподаткувати кооперативи на Р. Ш.

Д-р **Росляк** (Чортків), проф. **Ластовецький** (Львів) та п. **Деркач** (Львів) відповідають проф. Ґреґолинському у справі його закидів на адресу Львова.

М-р **Луцький** (Городенка) просить, щоб референт РШ подав Зїздові дані про стан окремих Кружків, їх працю та фінансове положення, щоб делегати могли і самі зорієнтуватися в загальному стані рідношкільної организації та могли розказати про це у своїх Кружках. У звідомленні всього того нема.

П. **Дутко** (Львів) займається справою дитячих садків та став в обороні Львова, якого становище спеціяльне: край повинен рятувати дітей українського робітництва, яким загрожує денаціоналізація.

П. **Боош** (Збараж) говорить про посилення вплачування вкладок.

П. Павлова (Яворів): у Яворові є дві українські гімназії загально-освітнього характеру, треба одну з них конче перемінити на фахову; треба завести виклади в батьківських кружках, щоб освідомляти батьків у їх завданнях.

П. Вагула (Золочів): Головна Управа не звертудася до Повітових Союзів Кружків за інформаціями перед підготовою до плебісциту; треба конче дати відпір протиукраїнській акції у дошкільній та шкільній ділянці; треба заняти становище до розпорядку еп. Хомишина; Головна Управа повинна розбудувати організаційний відділ.

О. **Якимович** (Холоїв): Кружки РШ повинні занятися дожвлюванням молоді; звідомлення РШ повинно охопити все приватне шкільництво; не зменшувати вкладки.

З технічних причин звіт з дальшої дискусії подамо в завтрішньому числі.

•

В год. 15.30 прийшла до слова Комісія-Матка. Її вмінням д-р Володимир Загайкевич повідомив, що Комісія-Матка пропонувала, щоб на становищі голови залишився дальше дотеперішній голова дир. Денис Коренець, але дир. Коренець заявив, що з ріжних причин вибору не зможе приняти. Тому д-р Загайкевич поставив внесок, що Зїзд висловлює дир. Коренцеві подяку та признання за його працю на становищі голови Р. Ш., що Зїзд приняв через акламацію.

Запропоновану Комісією-Маткою листу Головної Управи Зїзд приняв у цілости з тим, що в місце запропонованого д-ра Електоровича з Чорткова вставили дир. Василя Шмату на бажання делегатів з Чортківщини та сусідніх повітів.

НОВА ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ.

Голова: проф. Іван Галущинський.

Члени Головної Управи: 1. о. Юліян Дзерович, 2. пос. Володимир Кузьмович, 3. д-р Мирон Коновалець, 4. д-р Роман Криштальський, 5. д-р Юліян Кордюк, 6. проф. Микола Ластовецький, 7. п. Іванна Скоплякова, 8. дир. Іван Стевчак, 9. студ. Богдан Лівчак, 10. м-р Зиновій Книш, 11. проф. Гнат Павлюх, 12. проф. Володимир Гусак, усі зі Львова, 13. д-р Яким Ярема (Тернопіль), 14. д-р Микола Рибак (Перемишль), 15. о. Іг. Северин Бабяник (Дрогобич), 16. дир. Никифор Даниш (Станиславів), 17. дир. Василь Шмата (Чортків), 18. д-р Іван Лемішка (Камінка Струм.).

Заступники членів Головної Управи: 1. проф. Мих. Ростковнч (Львів), 2. учит. Юлія Шифертівна (Львів), 3. Павло Музика (Львів), 4. д-р Володимир Полянський (Львів), 5. Богдан Рибчук, 6. Василь Пенцак (Копичинці).

Контрольна Комісія: 1. дир. Іван Филипович, 2. д-р Маріян Панчишин, 3. інсп. Іван Стерниюк, 4. дир. Методій Гебус, 5. Зенон Юначківський. **Заступники:** 1. Микола Бойковський, 2. Іван Мельник.

Розємний Суд: 1. о. Александер Бучацький, 2. проф. Омелян Терлецький, 3. п. Іванна Кокерудзова, 4. пос. Дмитро Великанович, 5. д-р Роман Маркаш.

Пос. М. Бура

І А БРОШУРА Д-РА СТ. БАРАНА.

ЗАЯВА.

З приводу спростування п. Микити Бури в „Ділі" ч. 13. з ц. р. стверджуємо ми всі нижче підписані громадяни власноручними підписами отсе:

На т. зв. „дискусійних вечорах" у „Рідній Хаті" в Рівному при вул. Галлера ч. 18, що відбувалась у днях 28. лютого й 7. березня 1937 р., а на котрих ми всі були особисто присутні, п. Степан Скрипник заявляв у своїх промовах, що **поширювання на Волині брошури д-ра Барана „За рідну землю" шкідливе тому, бо вносить антагонізм між два народи і тому „ми (ВУО) „стягнули" від селян досі 41 (сорок одну) брошуру".**

Адміністраційна влада зайняла ту брошуру щойно дня 22. березня 1937 р., а судова конфіската прийшла 24. березня м. р.

З повищого недвозначно ясно, що брошуру „стягали" провідники ВУО вже довго перед тим, заки заняли її адміністраційні чинники.

Рівне, дня 27. січня 1938 р.

9 підписів, із них на першому місці:

М. Максимчук, Р. Бобе[illegible]

НОВИНКИ.

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Гишевського**, Львів, пл. Капітульна 3. 1. телефон 254—46.

— **Карнавал іде!** Гарна пані не забуде накреслити свій чар в українськім косметичнім інституті „Космео", Львів, Миколая 7. 7—[illegible]

— **Святкування 20-ліття проголошення Самостійности Української Держави** відбудеться в неділю 6-го лютого 1938 року, в год. 11 в полудне в Великому Театрі у Львові. Білети можна набувати в Книгарні Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові, Ринок 10. 298 [illegible]

— **Рада Товариства „Молода Громада"** повідомляє членів Товариства, що клюбову домівку перенесено з днем 1. лютого ц. р. до [illegible] „Народньої Гостинниці" при вул. Косцюшка 1а, І. пов. Посвячення нової домівки відбудеться в неділю 6. ц. м. в год. 19.30. В год. [illegible] товариські сходини при музиці. Вступ для членів і впроваджених ними гостей. Окремих повідомлень не розсилається.

— **Запрошення на Рават Преси** — [illegible] менні та без такого запрошення вступ на Рават недопускальний. Однак хочби з оглядів на технічні труднощі і великі кошти — [illegible] розіслати запрошення всім тим, кого [illegible] Равту з найбільшою приємністю хотів би [illegible] чити на Раваті. Тому, хто запрошення на Рават Преси не дістане, хай не ображається [illegible] комітетові; запрошення можна дістати в Редакції „Діла" (Ринок 10 II.) або в Редакції [illegible] Часу" (вул. Костюшка 1 а (II пов.), [illegible] кож передпродажа білетів вступу.

— **Традиційну просфору** уладжує в [illegible] ц. м. ціла низка львівських товариств. [illegible] Будови Церкви св. Івана Богослова у [illegible] ладжує спільну просфору в салі [illegible] вул. Потоцького 95. Початок просфори [illegible] 4.30 попол. — „Міщанське Братство" [illegible] Просфору в год. 12. вполудне в салі [illegible] Громади" при вул. Костюшка 1а [illegible] родньої Гостинниці). — Цього самого дня [illegible] 3. попол. відбудеться Просфора [illegible] Українських Доворців і Домової [illegible] ля" у Львові, при вул. Оссолінських [illegible] жок „Рідної Школи" на Личакові [illegible] части інших тамошніх установ [illegible] сфору в чит. Просвіти на Личакові [illegible] „В хосен Рідної Школи". Початок [illegible] год. 4. попол.

— **Засідання Фільольогічної Секції** [illegible] відбудеться в суботу 5. лютого [illegible] бліотеці НТШ для реферату д-ра К. [illegible] ського про граматичну термінологію [illegible] ферату справи секційні й [illegible] членів.

— Війт і секретарі у заступстві старости. Перед станиславівським судом ведеться цікава розправа, а саме війт Ланчина Михайло Мора... секретар волости Генрик Гарліцький ... його заступник Герман Сокель прийшли до переконання, що волосна рада в Ланчині за скромно оцінила їх працю, признаючи їм такі платні: війт 120 зол. місячно, секретар 247 зол., заступник секретаря 110 зол. Обвинувачені сфальшували телефонограму і Гарліцький відчитав її, буцім то вислану надвірнянським старостою, на засіданні ради. У цій телефонограмі „староста" домагався підвищення платні війтові і секретареві. І справді волосна рада підвишку ухвалила, але згодом ціла правда вийшла на верх і дотепна трійця опинилася перед судом. ... розправу перервали до найближчої судової сесії.

— Львівська хроніка. У реквізиторії Міських Театрів у Львові при вул. Сонішній вибухла пожежа, яка знищила підлогу, охоронні ... та дрібні реквізити. — Петро Ситсато... (Глибока 15) повідомив поліцію, що його ...літній син Людвик, учень 7 кл. вселюдної ... вийшов ще 31. м. м. до школи й досі не вернувся. — Із захисту для малолітніх у За... встинові втік учора 16-літній Ст. Новицький, ... забрав зі собою новий плащ. — Поліція арештувала минулої ночі Маркуса Айгікуса, ... Гольоха, за яким шукала бориславська поліція за втечу з вязниці та збройні рабункові напади на терені Борислава. Особливо з тамошніх ... награбував він 9000 зол. — Поліція дістала повідомлення, що Франц Бубік (з Будапешту, ... Бляхарська 20, у майбутнім Ка... ...ська) вимантив під обітницею подружжя від Геновефи Г. 350 зол. Найкращим доказом, що він не думав про подружжя є хіба те, що він продав теж постіль своєї „нареченої". — Поліція арештувала злодійську пачку: Яна ...ського, Михайла Кшивошанського, його сестру Анну та матір Йосифу під закидом вчинення цілої низки крадежей із вломом у ІІІ. ... — Різники Станислав Сірко і Ярослав ... та купець Андрій Крупінський вертали ... і авантурувалися на Сикстуській вулиці, тому помандрували до поліційного арешту. — Арештовано приватних службовців Юрія Капрі і Романа Дибайла, що на забаві у ...ському „Педагогічному Т-ві" вкрали заруку ... Р. Яворській.

— Віз із кіньми злетів із Високого Замку. ... вполудне переїздив вулицею під Високим Замком у Львові Ілько Завербний із Миклашова. В одному менті віз сточився разом із конем ... із високого насипу на вул. Купальну. Віз розбився на дрібні кусні. Завербний сильно потовкся і поздирав собі шкіру на голові. ... вийшов ще з цілої пригоди кінь, бо ... легко поранився.

— Крайова хроніка. В. Туркевич з Чижок ... дні ножем у серце 24-літнього Антона ..., який умер пів години пізніше. Причиною убивства була образа в присутности нареченої. — До Станиславова приїхав Вілієм Матюз (...ський), що давніше виемігрував із Станиславова до Канади та доробився міліонів як ... золота. До Матюза зголошується багато ..., що раді виїхати і собі до Америки.

— Перед коломийським судом відбувається розправа проти скарбового підкомісаря Півто... з Коломиї, емер. учителя Сіщука з Княждвору і селянина Василя Антонюка, яких прокурор обвинувачує у надужиттях при продажі ... та в намові свідків до неправдивих ... Обвинувачує прокуратор Севінський, боронять адвокати д-р Шипайло і Новодворський.

— У Варшаві арештували небезпечного бандита. Варшавська слідча поліція перевела ревізію у злодійській норі при вул. Крохмальній у Варшаві, де застала нотованого в поліційних картотеках бандита Едварда Квятковського, за яким віддавна шукали гончими листами. Квятковський кермував бандою вломників, яка „працювала" у Варшаві, Львові, Любліні і Козкові. Лиш в одному минулому місяці перевела ця банда 30 вломів. Перед кожним вломом Квятковський переводив розвідку, переодягнений за возьного одної з установ. Підчас ревізії натрапили поліцисти у скритці за кухнею на справжній склад причандалів до характеризації як нпр. вуси, бороди, шмінки, фарба до волосся, маски і т. д. Крім того знайшла ще там поліція найріжнородніші одяги, як: фраки, смокінґи, балеві сукні, ріжнородні одностроі і т. д. Заведенням характеризації кермував сам Квятковський і він мав теж спеціяльні години для клієнтів. У його „заведенні" працювало двох фризієрів і кравець, який примірював одяги. Заведення знали в цілім краю і дохід з нього записували в окремих касових книгах.

— Хотів піти у світ, тому шантажував. Багато купців у Колі дістало анонімні листи з підписом „Чорний суп". Автор тих листів домагається, щоб купці зложили в умовленім місці 500—1.000 зол., погрожуючи на випадок неслухняности смертю. Такі листи дістали теж між іншими два жилівські купці, які негайно повідомили поліцію. Слідство виявило, що автором листів був 16-літній столярчук Чеслав Клімчак, якого теж арештували. Клімчак признався до вини, заявляючи, що хотів роздобути більшу готівку, щоби з нею вирушити у світ.

— Німецькі хеміки роблять винаходи. Німеччина робить спробу провести свій „чотирорічний плян", щоб переконатися, чи вона може обійтися без сировини, яку досі спроваджувала з чужих країв. Увесь край пробує жити самодецільно. Як досвід показує виріб ріжних сурогатів і т. зв. ерзаців коштує більше, ніж правдиві вироби, які можна би спровадити з чужини. Напр. літра правдивої бензини коштує 10 фенігів, а синтетичної 1000-кратно більше. Хеміки працюють головно над виробом синтетичного кавчуку, нафти, бензини, оливи, штучних тканин і харчів для людей та худоби. Сировиною для цих виробів служать дерево, вугілля та альбуміни. З дерева можна виробляти матерії, з вугілля нафту, мило і масло, а замість свинячих ковбас роблять смачніші та здоровіші з китового мяса. Плекають теж ріжні рослини, що дають їстивні овочі. У Берліні можна дістати скрізь штучне білля — рушники, простирала, обруси, серветки. На око вони гарні, але у пранні розпадаються: треба їх уміти прати. Всі німці носять уже убрання із штучної вовни. Хеміки винаходять щораз-то нові препарати. Все це пробна лекція на випадок війни, якби Німеччина знову не мала де купувати сировини.

— Що нам ворожить Уелс. Відомий англійський письменник Герберт Уелс, що присвятив багато книжок майбутности нашої культури помістив статтю, в якій передбачує зріст світової кризи у 1940 р., коли вона дійде до своєї найвищої точки. Він поділився своїми думками на цю тему із през. Рузвельтом підчас свого останнього побуту в Вашингтоні. Рузвельт відповів на це, що в 1940 р. на його місці сидітиме хтось молодший і більше енергійний, що вжие необхідних засобів на випадок війни.

— Хто створив пісню Санта Лючія? Перед кількома тижнями помер композитор Де Куртіс, який скомпонував Санта Лючія для славного співака Карузо. По смерти Карузо найкраще інтерпретує цю пісню король тенорів Бенямін Джілі. Між іншими співає Джілі Санта Лючія в фільмі „Моє щастя — це ти", котру побачимо небаром на екранах галицьких кін. У фільмі почуємо пробоєві арії з Аїди, Тоски і Манон, поратим ефектовні пісеньки. Головні ролі відтворюють король тенорів Бенямін Джілі і найгарніша румунка Іза Міранда.

— Американський лікар відмолоджує. Нюйорська преса широко розписується про новий винахід тамошнього лікаря д-ра Іллі Штерна з ділянки медицини. Він впорскує своїм пацієнтам у хребетний стовп вітаміну Б 1 у синтетичній формі. Це відмолоджує старших людей і дає добрі вислідв у випадках склерози, ішіясу і т. д.

— Різні вістки. На нараді бритійських міністрів із представником Ірляндії Де Валерою англійці дбайливо і для чемности називали Ірляндію іменем, якого вживають ірляндці на означення своєї батьківщини „Ейре". — В Альбанії офіціяльно проголосили заручини короля Зогу з графинею Геральдиною Апоньї: дуже можливе, що Ватикан не дасть свого дозволу на шлюб католички з мусулманином. — В Америці створили комітет під проводом ректора колюмбійського університету Батлера, щоб поставити памятник Редіярдові Кіплінгові. Таким робом Америка випередить Англію. — Французька Національна Бібліотека побільшила за рік свої книгозбірні на 50.000 томів і 50.000 чисел ріжних журналів. Німецьке міністерство внутр. справ сконфіскувало майно колишнього редактора „Берлінер Тагеблят" Т. Вольфа, що втратив підданство. — В Англії ввели „невидні ліхтарки", які дозволяють шоферам їздити вночі, хоч їх зовсім невидко; цей винахід має значіння для війни. — На якийсь час замкнули границю між Австрією і Югославією через поширену епідемію худоби в деяких частинах Югославії. — За останній рік у Франції число роверів зросло на 527.000 так, що їх тепер там 8.095.000.

— Під диктатом Т. Ш. Л. В передовій статті під цим наголовком в „Ділі" ч. 22 з 1. лютого 1938 зайшла немила друкарська похибка. При кінці статті надруковано, що шкільний закон Ст. Грабського з 31. VIII. 1925 р., **а має бути:** з 31. VII. 1924 р.

З театру.

Театр „Ріжнородностей": „СТРОНЦЬ ПРОЩАЄ ЛЬВІВ".

Популярний артист із львівського радія, один із тузів „Веселої хвилі" рішив попрощатися з рідним містом перед відїздом до Варшави. Люди такі спрагнені природного гумору, що на салі треба було доставляти крісла, бо всі білети були заздалегідь випродані.

Молодий артист В. Корабйовський, що створив власний, наскрізь оригінальний тип передвоєнного ц. к. урядовця, посвояченого з родиною Дульських, імпровізує свої монольоги, як незабутній Ґ. Фішер. Його хист наслідувати чужі голоси — подивугідний. Його сатира на ріжні явища, раз злобна то знову погідна, має прикмети добрих літературних пародій. Нема сумніву, що у Варшаві він знайде собі не менше матеріялу до карикатури, як у Львові.

м. р.

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО": „ОСТАННІЙ АЛЯРМ".

Канадійський вояк у німецькому полоні вже двічі пробував утікати з концентраційного табору, прикидаючися калікою з дерев'яною ногою. Він повторить свою спробу ще раз. Діставшися в поїзді до Берліна, залишається нараз без грошей на дальшу дорогу, бо згубив портфель. Так попадає він до приватної хати одної молодої гарної дівчини, легкої птахи, що з доручення поліційного комісаря стежить за слідами втікача. Канадієць подобається їй незвичайно, вона — йому і дівчина серед найбільшої небезпеки рішає допомогти йому до втечі за кордон. Те, як вона його скриває у своїй хаті і як придумує втечу — нагадує кримінальні фільми з першої доби кінематографії. Тема і психольогія героїв іде за головними зразками таких фільм, фабрикованих гуртом. Головні ролі грають Констанс Беннет, Роберт Монтгомері і Гомолька.

Театри.

Великий Театр:

Четвер 3. II. год. 7.30 „Дімок з карт".
Пятниця 4. II. год. 7.30 „Дімок з карт".
Субота 5. II. год. 7.30 „Дімок з карт".

Театр Ріжнородностей:

Четвер 3. II. год. 7.30 „Цей і той".
Пятниця 4. II. год. 7.30 „Цей і той".
Субота 5. II. год. 7.30 „Цей і той".

Український Народній Театр ім. М. Садовського

СТРИЙ (саля Євангелицького Дому):
3. II. Супружий меч.
4. II Гетьман Полуботок.

МИКОЛАЇВ:
5. II Маруся Богуславка.
6. II. Мазепа.
7. II. Гейша.
8. II Гетьман Полуботок.

В скорім часі театр завітає до Львова з історичним репертуаром.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

ПЕРЕМИШЛЬ (саля Роб. Дому):
3. II. Орлеяна.
4. II Процес Мері Дуган.
5. II. Під кураторією.
6. II. Премієра: Лісова пісня, драм. феєрія в 3 діях з прольогом Лесі Українки.

ФОТОПЛЯСТИКОН
(пл. Міцкевича 5).
„Тоґо".

ФОТОПЛЯСТИКОН „Світовід" (... Гаусмана ч. 7):
„Китай і Індокитай".

КІНА.

АПОЛЬО: „Останній алярм".
АТЛЯНТИК: „Предивна брехня Ніни Петровни".
ВАНДА: „Герої Сибіру", „Чу-Чін-Чав".
ГРАЖИНА: „Знахар".
ЕВРОПА: „24 години кохання".
КАСІНО: „Королева передмістя".
КОПЕРНИК: „Історія одної ночі" з Шарлем Бое.
МАРУСЕНЬКА: „Дибук".
МЕТРО: „Княжна".
МІРАЖ: „Дипльоматична жінка".
МУЗА: „Коли цвіте бузок".
ПАКС: „Волько та Льолько" (Дисней), „Кінг-Конг".
ПАЛЯС: „Улан князя Йосифа".
РАЙ: „Наречена з припадку".
РІЯЛЬТО: „Сам на сам" із Павлею Весель.
СВІТ: „Дикі стежки", „Насамперед займем".
СТИЛЕВЕ: „Графиня Владінов" і ревія
ТОН: „Міщні глупоти", „Дармоїд"
УТІХА: „Шлях до слави" та ревія.
ХИМЕРА: „Світальці півночі".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 3. лютого 1938.

5.15—8.00 Ранішня авд.; 11.15 Нар. пісні для молоді всел. шкіл; 11.40 Гайдн Вуд. композитор і диригент, гр. пл.; 12.03 Полуднева авд.; 13.45 Комунікат льв. Хл. Палати; 13.50 Оперова музика з пл.; 14.30 Ревелерси співають, пл.; 15.00 Фрагмент із повісти І. Лями „Голови до позолоти". Музика з пл.; 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Госп. вістки; 15.45 Муз. мандрівки: Романтики, авд. для молоді; 16.15 Віольончеля; 16.50 Актуальна гутірка; 17.00 Сексуальне життя дівчат; 17.15 „Співанничок п. и Мерійки" слово-муз. авд. Личинського й Тепи; 17.50 18.50 Спорт. порадник і вістки; 18.10 Рядіоцикл. відчит; 18.20 Форт. рецітал; 18.25 Програма на завтра; 18.35 Для сільської молоді; 18.40 Листи та програми; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви: „Спокуса". 19.30 Россіні: Токата; 20.00 Оперетковий вечір, орх., спів; 21.45 З мого варстату, літер. нарис; 22.00 Концерт давньої музики: Шлемівська сопр., скр., флет, обой, форт., 22.50 Ост. вістки; 23.00 Із співецького альбума.

Пятниця, 4. лютого 1938.

5.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 „Що досол Конгаріні батая у Польщі" авд. для шкіл; 11.40 Камеральні мініятури, пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Суспільна гутірка; 13.50 Россіні: „Сорока-злодійка" увертура; 14.00 Пісні й арії у вик. Арт. Біно, бас, у супр. форт.; 14.20 Розр. музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із пов. „Голови до позолоти" Ів. Ляма. Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Госп. вістки; 15.45 „Стан. Яхович — приятель дітей", авд. для дітей; 16.00 Гутірка з хорами; 16.15 Розр. концерт; 16.50 20.00 Актуальна гутірка; 17.00 „Малувка" гутірка; 17.15 Стара й нова музика на флет у супр. форт.; 17.50 Огляд видань; 18.00 Спіговий комунікат; 18.10 Туристичний інформатор; 18.15 Хор. концерт; 18.30 Для села: Гутірка для господинь. Хліб. скрипька; 18.35 „Марія Богтосівна — забута льв'вська поетка"; 18.50 Спортові вістки; 19.30 „Шип агой" рапсодія пісень шведських моряків в укл. Суме Вальдмайра, хор, орх., солісти (трансм. зі Стокгольму); 20.10 Симф. концерт; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Танц. музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 3. лютого 1938.

БУДАПЕШТ 21.15 Бетовенові сонати, 22.30 Симф. концерт; ВІДЕНЬ 21.10 Вагнерівський концерт; МОР. ОСТРАВА 19.30 „Д-р Фавст" оп. Ройтера; ПРАГА 20.05 „Веселі куми" оп. Ніколая; МІНХЕН 19.10 „Баль в опері" оперетка; СТОКГОЛЬМ 19.30 „Европа співає" музичне попурі; 20.30 „Трістан і Ізольда" Вагнера; МІЛЯНО 21.00 „Зігфрід" Вагнера; ДРОЙТВІЧ 22.20 Шопенівський концерт.

Пятниця. 4. лютого 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 Розр. музика, 19.30 Хор. форт., 18.00 Пісеньки; БУДАПЕШТ 12.05 Військ. орх., 18.30 Циг. музика, 19.30 20.00 22.00 Опера; ВІДЕНЬ 11.25 Концерт солістів, 15.15 Віденські пісні, Эт. Айзнер сопр., 16.50 Для дітей, 20.00 21.00 „Жінка дома" ком. К. Гойнісе, 22.20 Скрипка; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Цітові пісні, 15.35 Пісні при коловоротку. 18.00 Нові пісні, 20.00 21.00 Орх., скр., форт., 22.30 Соната а-дур на скр. і форт. Моцарта; КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття; ЛЯЙПЦІГ 20.00 21.00 Симф. концерт „Перед 150 літами"; МІЛЯНО 17.15 Танц. музика, 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 Симф. концерт; ПРАГА 15.15 16.10 Розр. концерт; РАДІО ПАРІ 18.00 Камер. концерт, 19.30 Для дітей, 21.30 22.00 23.00 „Ль Отаж" драма Кльоделя; РИМ 18.00 Скрипк. рецітал Ваши Пріголи, 21.00 22.00 Комедія з муз. ілюстр.; СОФІЯ 19.45 20.00 Вок. концерт, 21.00 Рос. і циг. романси; ШТРАСБУРГ 18.15 Форт., 18.45 Камер. музика, 21.30 22.00 23.00 „Фрине" оп. Сен Саенса.

Радіокутик.

ЯПОНІЯ НАДАЄ ДЛЯ ЕВРОПИ.

Японська короткохвильна радіостанція надає щоденно свої авдиції для Европи від год. 21.00 до 22.00 середньоевропейського часу. В них авдиціях японці послуговуються мовами: англійською, німецькою, французькою та італійською.

„ГОДИНА АМАТОРІВ" У ФРАНЦУЗЬКОМУ РАДІО.

„Година аматорів" є американською спеціяльністю. Одначе багато приватних французьких радіостацій з успіхом ввело її до своєї програми. Наприклад „Пті Парізієн" надає „Годину аматорів" для співаків. З найкращими аматорами-співаками, на підставі голосування, радіо заключає умову на дальші виступи та дає нагороди.

ТЕЛЕВІЗІЙНІ ВИСТАВИ НА ВЕЛИКИХ ЕКРАНАХ.

У Льондоні переведено в половині грудня досліди та вистави телевізійних картин на великих екранах. Для цієї мети вжито два роди апаратів: що працюють механічним та оптичним способом. Одну програму видано на екрані величини 1 м. 800 цм., другу на екрані 1 м. 500 цм. Екран приймача мав картину 60×60 цм. Вистава була дуже добра, картини виразні, без миготіння та ясні так, що всі її бачили.

ШАХОВІ РЕПОРТАЖІ.

Здавалось би, що шахи не надаються до поспішного коментування за помічю радія. Одначе голяндські радієві репортажі з цьогорічних світових змагань мали великий успіх у радіослухачів. Тому голяндське радіо намірює далі надавати справоздання сі змагань між найвидатнішими шахістами світа. Такі змагання відбудуться в чотирьох „рондах" — перші два у серпні, другі у грудні п. р.

ЖІНКА НА ВИСОКОМУ СТАНОВИЩУ В Б. Б. Ц.

В англійському радіо зорганізована інституція в ролі дорадчої ради, члени якої називаються директорами. Директори ці мусять уступати зі своїх становищ по встановленій черзі. В цьому році уступила жінка-директор. Англійський король, що призначує членів ради, знову призначив жінку п. Фри. П. Фри була довший час начальницею жіночого колегіу при університеті в Оксфорді. У Раді радія буде вона заступати інтереси жінок-радіослухачок.

БІРЖА.

Львів 2 лютого 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·57 88·10, Долари американські 5.27·00, 5.24·50 Долари канад. 5.27·00—5.24·50, Фльорени гол. 293·74—294·00, Франки фр. 17·51—17·11, Франки швайцарські 122·60—121·80, Фунти англ. 26·32—26·36, Гульдени данц. 100·25—99·85, Корони ч. 17·60—16·90 Кор. дан. 118·45—117·60 Кор. норв. 133·28—132·30, Корони шв. 136·79—135·80, Ліри італ. 21·50—20·60, Марки фінлянд. 11·73—11·25, Марки нім. 105·00 — 101·00 Шилінги австр. 99·50—98·50, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 115·00 — 111·00

Акції.

4 і пів проц. внутр. 65·38, 64·88, 1 інв. 1 ем. 81·00 серія 90·00 3 поз. інв. 2 ем. 81·50, серія 90·50 5. конверс. 68·75 прем. дол. 42·00, 4 консол 67·00

Папери.

Банк Польський 116·00 Цукор 37·25 Вугіль 31·75, 31·25, Ліпьпоп 64·00, Модржеїв 14·75, Островець 56·25, Стараховичі 38·25, 38·00, 38·50, Габербуш 49·50.

Тенденція еще слабша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 2 лютого 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·95 зол.
1 кг. масла бочков. викл. з опак.	3·00 зол.
1 кг. масла експ. включ. в опак.	3·00 зол.
молоко	16—17 сот.
яйця (копа)	5·53 зол.

Тенденція вдержана на молоко й масло на яйця знижкова.

ОПОВІСТКИ.

Звичайні Загальні Збори Т-ва „Взаїмна Допомога" неприйнятих до служби службовиків бувшої австрійської і російської держави і емеритів, що відбудуться в неділю 6. березня 1938 у Львові в домівці Т-ва вул. Короля Ліщинського ч. 23, в год. 3. попол., а при недостачі потрібної скількости членів в год. 4. попол. по незначеному речинці, без огляду на число присутних членів. Порядок нарад: 1) В'дкриття Звичайних Загальних Зборів. 2) Відчитання протоколу. 3) Звіт з діяльности касовий і Контр. Комісії, уділення Центр. Від. абсолюторії. 4) Вибір голови та нового Виділу і Контр. Комісії. 5) Біжучі справи. 6) Внески і запити. Львів, 1. лютого 1938. Данило Павлюк, голова; Микола Кульчицький, секретар. 287

КУПНО - ПРОДАЖ

КОМПЛЕТНИЙ ДЕТЕКТОР з гарнітурою 11.50. Радієва робітня „Радіотон", Львів, Оссолінських 10, тел 117-41. 171 8-12

ВАННИ ЦИНКОВІ, балії, **НАСІДІВКИ**, великий вибір, **ЗАЯЦЬ, Оссолінських чотирнацять**. 145 10-10

НОВА ҐАЛЯНТЕРІЯ Евген Будзиновський, **Станиславів**, ратуш, поручає ріжного роду ґалянтерійні артикули. 2320 14-20

ПОМАРАНЧЕВУ ШКІРКУ скуповує по 80 сот. за 1 кг. „Продукція" Павлінія 16 і склади „Народньої Торговлі" у Львові. 3—3

ЛІЖКА металеві Ярмушкевича оказійно, Рентшнер, Легіонів 37. 285 1-4

НАУКА

ШКОЛА КРОЮ ЖІНОЧОГО з правом видавання свідоцтв, ведена паризьким моделістом **БІНДЕРОМ**, дипльомованим у Парижі, Дрезні, Відні. Професор патронату. Приймає вписи — ціни низькі. — Львів, Оссолінських 12. 136 11-12

ПРИЙМАЮ на тримісячний курс крою і шиття і теж шиття білля. Марія Пісарська. Сташіца 8. 2-3

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ШУКАЮ праці книговод-адміністратор. Зголошення „Діло" п/д „Книговод". 273 2-3

МЕШКАННЯ

ДВА сонячні покої, передпокій, кухня, поверх, електрика, 50 золотих. **Запольської 28** побіч Личаківського парку при трамваю. 278 2-2

РІЖНІ

ШАФГАВЗЕН, ЛЬОНЖІН, ЗЕНІТ, ОМЕҐА, ДОКСА та ін. годинники найпрецизніше направить фірма П. Карпинець, Домініканська 7. Купує золото, срібло.

ПАНСІОН „VITA", Живець Черче від 1. травня до винайму, комфортово урядженій з кухонним начинням і подвійною постілю. Близча відомість Левандівка, вул. Жа'рки ч. 30 у п. Кіцили. 260 2-3

БЮРО ПРИПОРУЧЕНЬ „СВЯТОВІД" влекшує життя, все полагодить всюди в краю і за кордоном. Львів, Академічна 23, тел. 200.08. 2237 27-30

ЧАСОПИСИ з архітектури, графіки, реклями, техніки, фотографії, літератури, журнали, ілюстрації, тощо, у всіх мовах можна дістати „Альфа", Коперника 5. 286 1-3

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР
Володимир Лазорко
ординує у внутрішніх недугах
ЛЬВІВ, УЛ. МУЧНА 10
(бічна Личаківської).

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.